dolmuş

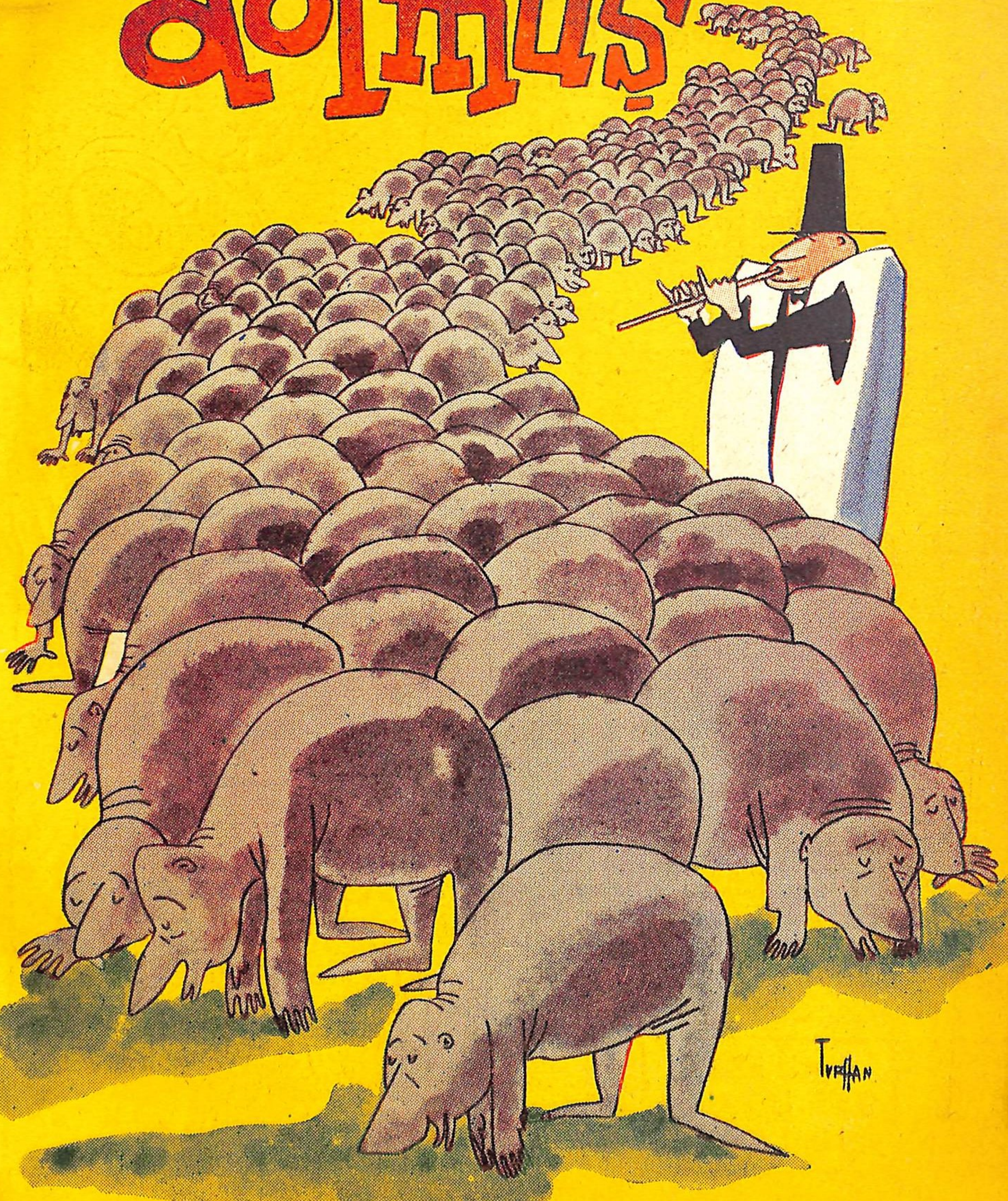

YAZISIZ

Gökay'ın sözleri yumurta fiatlarını yükseltti
Valinin " Et yerine yumurta yiyin " demesi 12 - 13 kuruş olan fiatları 17 - 18 kuruşa çıkardı
18 KURUŞ
Kıbrıs'ta Rumların parmak izi alındı
XVII. Devlet Resim ve Heykel Sergisi açıldı
Yazıyor
POLİTİKACI
N'APALIM.. TEMİZ ÇAMAŞIRA İHTİYACIMIZ VAR!!
9 ayda 200.000 liralık iç çamaşırı ithâl etmisiz
Güleğe yapılan evlenme teklifleri yüzü aştı
KIZINI BAŞIBOŞ BIRAKIRSAN YA DAVULCUYA, YA KASIM GÜLEĞE VARIR!!

BABİL KULESİ

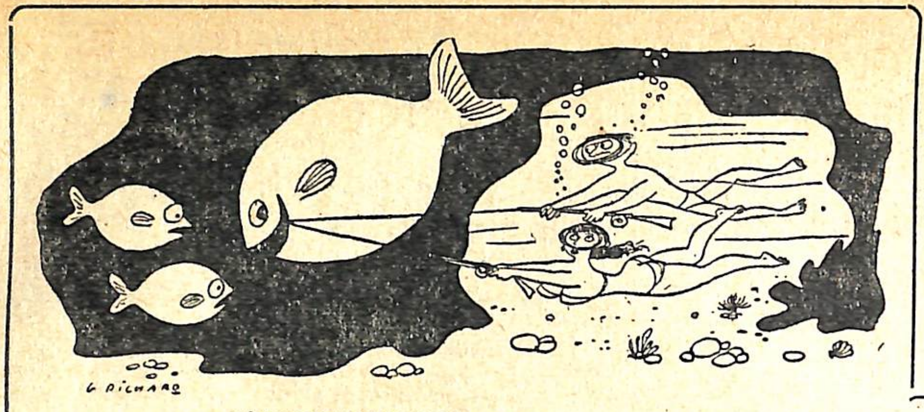

— NİHAYET YAKALADIK...

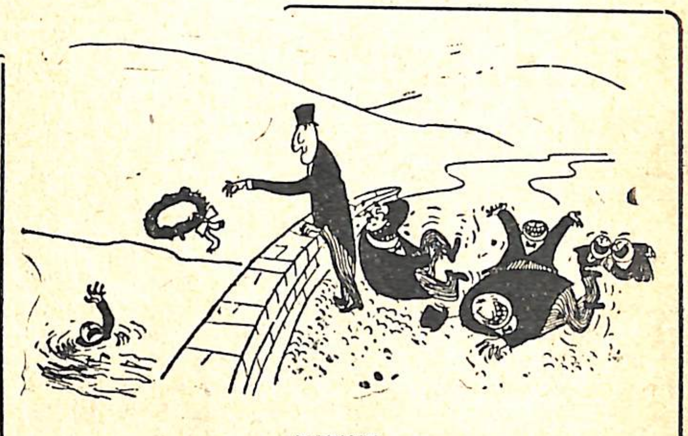

YAZISIZ

YAZISIZ

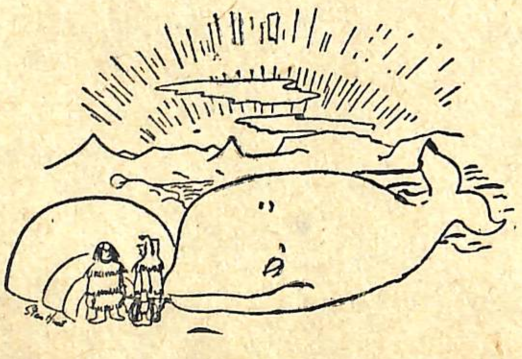

KADIN — BALIK SEVMEDİĞİMİ BİLİYORDUN DEĞİL Mİ?!

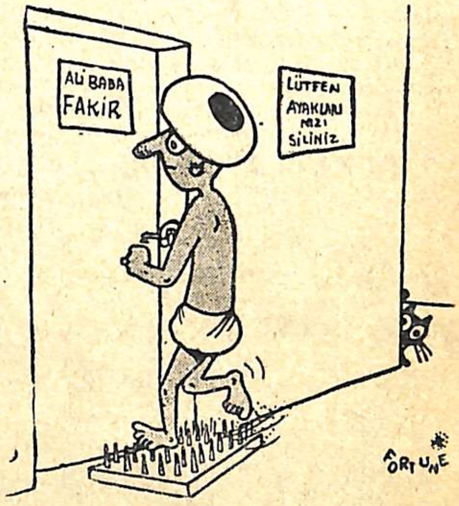

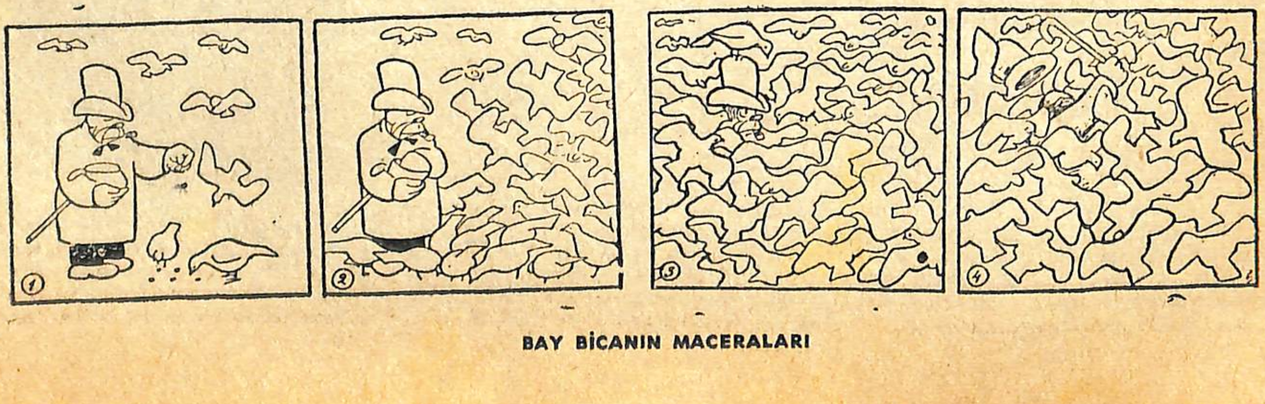

BAY BİCANIN MACERALARI

Türkiyede komünizm aleyhinde karikatür çizmek yasak mıdır?

KOMÜNİZMİ HİCVEDEN 10. SAYIMIZIN KAPAK KARİKATÜRÜ DOLAYISİLE BASIN SAVCILIĞI DOLMUŞ HAKKINDA TAHKİKAT YAPIYOR

Geçen hafta «dolmuş» karikatüristi Turhan Selçuk ve yazı işleri müdürü savcılığa celbedilerek 10. sayıda neşrettikleri komünist emperyalizmini takbih eden kapak karikatüründen ötürü sorguya çekildiler.

İthamı aynen yazıyoruz:

— Bu karikatürde Sovyet Rusyanın üzerindeki orak - çekiç dikkatimizi çekti. Bu orak çekiç resmini neden çizdiniz?

İçinizde belki bu satırları okuyup inanmıyanlar bulunacaktır. Fakat sizleri temin ederiz ki 27 Nisan Cuma günü İstanbul Savcılığı Basın Bürosunda aynen böyle bir suale maruz kaldık.

Acaba Savcı bunu sorarken «dolmuş»un ne amansız bir komünizm aleyhtarı olduğunu bilmiyor muydu?

Biliyordu.

Acaba savcı bahis konusu ettiği karikatürün yüzde yüz komünizm aleyhinde olduğunu görmüyor muydu?

Savcılık makamına yükselmiş bir zatın idrakinden bu beklenemez. Savcının önünde duran karikatürün mânasının tamamen komünizm aleyhinde olduğunu anlaması gerekti.

Şu halde?.

Biz bu hareket tarzını şu veya bu saike bağlamak istemiyoruz. İstanbul Savcısı Hicabî Dinç'in ve Basın Savcısı Hakkı Müftüoğlu'nun vazifelerinde çok dikkatli olduklarını biliriz.

Mantıktan ne kadar uzak olursa olsun bu ithamın titiz bir memleket endişesinden, komünizmle mücadelede pek hassas hareket etmek kaygusundan ileri, geldiğini ümit etmek istiyoruz.

Ve hattâ bu hâdiseden bir gün evvel Bay Hicabî Dinç'in gazetelerin adliye muhabirlerini toplıyarak hususi bir ehemmiyetle «Turhan Selçuk ve dolmuş yazı işleri müdürü İlhan hakkında komünistlik propagandası yapmak suçundan takibata başlanmıştır.» demesini ayni hassasiyete bağlamağa çalışıyoruz.

Hemen ilâve edelim ki gazeteciler dolmuş'un yüzde yüz milliyetçi olduğunu bildiklerinden bu haberi yazmamağa karar vermişlerdir.

«dolmuş» sahipleri ve kadrosu «dolmuş» neşriyatında ve bütün meslek hayatlarında tuttukları yol apaçık olan kimselerdir. Komünizm propagandası ile «dolmuş»un uzaktan yakından en ufak bir alâkası olmadığı aşikârdır. Bilâkis «dolmuş»un ve aleyhinde takibata giriştikleri karikatürün komünizm aleyhinde olduğunu ilk mektep talebeleri bile anlıyabilir. Bu gerçek o kadar berrak ve açıktır.

Şu halde savcılık bu kadar büyük hataya nasıl düşüyor.

Savcılık komünizmi hicveden karikatürler hakkında takibata girişmekle memleket için gerçek bir tehlike olan bu ideolojinin müdafaacısı durumuna düşeceğinin farkında değil midir?

Bizler şu andan itibaren bu ideoloji ve Rusya hakkındaki hicivlerimizi sayfalarımıza koymakta tereddüt edersek bundan faydalanacak olan kimlerdir?

Bu suallere muhatap olacak kimseler zannediyoruz kolay kolay cevap bulamıyacaklardır.

Yukarıda savcılığın «dolmuş» hakkında giriştiği bu tahkikatın saikını sırf hassasiyetinin aşırı olmasına vermiştik. Ancak bunu eldeki vakıalara göre bir takım sebeplere bağlamak da mümkündür. Bir arkadaşımızın Adalet Bakanı Sayın Hüseyin Avni Göktürk'e yazdığı dertleşmede bu vakıaları okuyacaksınız.

Nihayet şunları ilâve edelim:

Komünizmle mücadelede fikirleri berraklaştırmak lâzımdır. Bir karikatürün manasını, medlûlunu yana itip detaylardaki şekillere kulp takmağa çalışmak ne herhangi bir eserin kül halinde mütaleasını emreden Temiz içtihatlarına uygun olur, ne de kanunların ruhuna!..

Üstelik Hukuk işlerinde ellerine selâhiyet verilmiş olan zatların bunları herkesten iyi bilmeleri gerekir.

BU KARİKATÜRLER MİLLİYETÇİ TÜRK BASININDAN İKTİBAS EDİLMİŞTİR

Orak çekiç işareti bulunduğu için bu karikatürler hakkında takibata girişmek mi gerekir.

Hürriyet gazetesinden iktibas edilen bu karikatürde orak - çekiç Rusyanın arması olarak kullanılmıştır. En gülünç fikir komünizm aleyhindeki bu karikatürü neşreden gazete hakkında takibata girişmeyi düşünmektir.

Ali Ulvinin Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yukarıdaki karikatüründe Malenkov'un kolunda Sovyet Rusyanın işareti görülmektedir. Binlerce örnek arasında seçilen bu karikatürde de orak çekiç Sovyet Rusyanın işareti olarak kullanılmıştır.

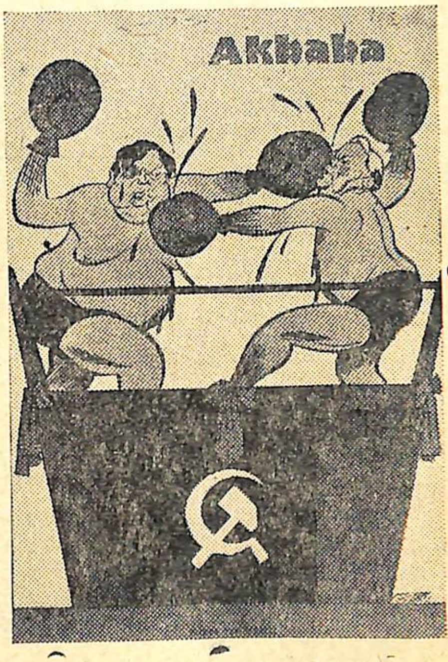

Milliyetçiliği su götürmez olan Akbaba dergisinin yukarıdaki kapak karikatüründe orak - çekiç gene Rusyaya ait bir işaret olarak kullanılmıştır. Karikatürün mânası tamamiyle komünizmin aleyhinedir.

dolmuş SİYASİ MİZAH MECMUASI

Umumi Neşriyat Md. İhan Selçuk

İMTİYAZ SAHİBİ: OSMAN A. KERMEN ÇİZGİ NEŞRİYAT MATBAACILIK VE TİCARET EVİ

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SAYI: 18 — SENE: 1 — CİLT: 1 — 3 MAYIS 1956 — SAYISI 75 KURUŞ

KARİKATÜRE, MİZAHA KIZILMAZ

Demokrat İdarelerde İktidardakiler Buna Tahammül Etmek Zorundadırlar

Fransanın meşhur «humorist»lerinden biri İtalyaya gider. Devir Musolininin kudretli zamanı. İtalya bir taraftan hummalı bir iktisadî kalkınma içinde, diğer taraftan komşuları için korkulu bir rüya ve Duçe karagömleklilerin gözünde bir ilâh...

Bir basın toplantısında Musolininin ateşli bir konuşmasını dinlemek şerefini kazanan karikatüriste bir İtalyan meslekdaşı heyecanla sorar:

— Nasıl buldunuz?

— Vallahi Musolininin saçsız kafası ve ihtirasını gösteren yamyam ağzından başka dikkate lâyık bir şey bulamadım.

Mizahçı diğer insanlardan başka türlü görür. Burhan'ın bir sergisinde tilki suratlı adamları, tombul kuşlar, esatirî mahlûklara benziyen hayvan karikatürlerini velhasıl bu acayip dünyayı seyreden biri merakla dönmüş:

— Yahu, demişti, meselâ şimdi beni nasıl gördüğünüzü bayağı merak ediyorum.

Avrupa fatihi Napolyon milyonlarca kişiyi titretmişti. Ama karikatürist Jill Ray'ın kaleminde eciş bücüş kimi zaman aşağılık bir mahlûka benzeyen bir şekil olmaktan öteye geçememişti.

Misalleri çoğaltmak kolaydır. Daha geçen hafta «Punch» mizah dergisinde İngiltere Başbakanı A. Eden içinde Bulganin'le Kruşçev'in yan geldiği arabayı çeken bir eşek şeklinde karikatürize edilmişti. Dikkat edelim «Punch» demokraside dünyaya örnek bir memleketin en kaliteli mizah dergisidir. İngilterede kraliçe, hakimler ve Punch karikatüristlerinin sosyetedeki itibarları birbirinden pek farklı sayılmaz.

Mizah sanatı ancak demokratik havada teneffüs edilebilir. 1946 senesine gelinceye kadar (Bu tarih Cemal Nadir'in ölüm. demokrasimizin doğum yılıdır) Türk karikatür sanatı ancak iki kıymet yetiştirebildi: Cem ve Cemal Nadir. Cem Meşrutiyetin bereketli havasında serpilmişti. Cemal Nadir demek ki tek parti devrinde bile mizahını değerlendirebilecek bir kıymetti. Bugün sayısı yirmibeşi aşan karikatüristler topluluğu son on senenin demokratik ortamında yetişen değerlerden meydana gelmiştir.

Karikatüre, mizaha kızılmaz. Demokrat idarelerde iktidardakiler buna tahammül etmek zorundadırlar. Muhalif gazetelerin yazılarını uyku hapı gibi kullanmak için kesip yastığı altına koyan Klemanso bir demokraside iktidar sahibinin nasıl düşünmesi gerektiğine örnektir. Ancak diktatörlüklerde karikatürlere kızılır. Mizaha tahammül edilmez. Ancak totaliter idarelerde karikatür ve humour sanatının gelişmesine set çekilir.

Mizah mecmualarında iktidardakiler konu yapılır. Başbakanlardan, bakanlardan, meclis reisinden bahsedilir, Bütün dünyada bu böyledir. Muhalefet ancak iktidara karşı mücadelesi dolayısiyle mevzu olarak ele alınır.

Bu basit gerçekleri niçin tekrarlıyoruz?

Çünkü son günlerde «dolmuş» sayfalarında sık sık karikatürlerini görmeğe alıştığınız bazı zevat sonsuz bir tahammülsüzlüğe bürünmüşlerdir.

Veyahut bazı kimseler bu zevata yaranmak kaygusu ile «dolmuş» aleyhine faaliyete geçmişlerdir. Bu faaliyetin hareket noktası gülünçtür. Bunu ya onların şaşkınlığına veya korkutma politikası için başka mesnet bulamamalarına veriyoruz. Herhalde «dolmuş» ne yapacağını bilen bir dergi olarak bu çeşitten korkutmalara pabuç bırakmaz.

Bizi asıl düşündüren, mütecessis eden mizahın, karikatürün, esprinin zevkini, hicve karşı toleransı Nasrettin Hocanın torunlarının unutmuş olmalarıdır.

Hatırdan çıkarılmaması icabeden bir nokta daha var:

Eski iktidar erkânına gidip bir sorun bakalım, vaktiyle onlar da böyle şeylere kızarlardı. Şimdi:

— Ah, diyeceklerdir, iktidar sandalyesinde olsak ta sık sık «dolmuş»un kapağını süslesek!..

DANNY KAYE GAZETECİLERLE KONUŞTU

Danny Kaye Yeşilköy Hava alanında uçaktan inince şeref salonuna alınmış. Bizim gazetecilere sormuş:

— Türkçede «Lütfen biraz geriye çekilir misiniz?» nasıl denir?

Arkadakilerden biri, bunun,

— Çekin arabanızı!..

Demek olduğunu söylemiş.

Yabancılara bu çeşit türkçe öğretmeğe merakı olanlarımız vardır.

Danny Kaye memleketimizde on gün kalsa ve bu gazeteciden de biraz türkçe öğrense, memleketimizden ayrılırken kendisiyle şöyle konuşulurdu:

— İstanbulu nasıl buldunuz?

— İş yok...

(Danny Kaye «fevkalâde» demek istiyor?.

— Ya Ankara,

— Boş ver!.. (Çok güzel demek istiyor).

— Amerikan yardımının...

— Kesik... salla zarını...

— Mister Danny Kaye...

— Hop dedik âbi... «efendim.»

— Politikamız hakkında...

— Taş koo...

— Atom bombası...

— Ulan!.. «beyefendi yerine öğretilmiş.»

Kısa kes!..

— Rahatsız etmiyorsam bir sual daha...

— Dalgama taş atma ulan!.

— Pahalılık için...

— Su koyverme!..

— Teşekkür ederim. Bizim filmciliğimizi...

— Yol ver!.

— Kalkınmamızı nasıl...

— Tak! eyvallâh âbi...

— Eğlence yerlerimiz hakkındaki intibalarınızı...

— Yağlıdır, dokunmasın!..

— Çok teşekkür ederiz Mr. Danny Kay.

— Bozulma âbi, yedek parça yok...

— İyi yolculuklar, güle güle...

— Geç ulan geç!

— Yine bekleriz...

— Hadi ordan...

— Gud bay...

— Gud bay...

«Bu konuşmanın asıl önemli yerleri sansür edilmiştir.»

YAZISIZ

Bir Köprü Açıldı

(Sinop'un bir köyünde bir dere üstüne devrilen ağaç, halk tarafından köprü gibi kullanılmağa başlanmış ve Ankara Radyosu bu köprü için bir açılış töreni yapıldığını bildirmiştir.)

— Kasım Gülek —

(Töreni sıcağı sıcağına haber alınca hemen STEPNE'yi uçurduk. Şimdi aldığımız bir yıldırım telgrafla olanı biteni anlatıyor.

— DOLMUŞ —

Tören bolluk içinde geçti. Köylümüz konukseverliğini bir kere daha gösterdi. Yemedi, yedirdi. İçmedi, içirdi. Sinopta midesi olan ne kadar partili varsa kokuyu almıştı. Her şeyimiz mükemmel, yalnız karbonat sıkıntısı çekiyoruz.

Sel köprüyü götürmezse yarın da buradayız.

Ocak Başkanının nutkunu olduğu gibi veriyorum:

Sayın Dereköylüler,

Memlekette çok şeyler kuruttuk. Fakat akar sulara dokunmuyoruz. Bu akar sular olmasa barajlar, köprüler olmaz, bu köprüler, barajlar da olmasa açılış törenleri yapılmazdı. Sizin derenizi de bir açılış töreni için lâzım olur diye senelerdir saklamıştık. Ne iyi etmişiz de saklamışız. Bakın, en dar zamanda imdada yetişti. İlerde bu dereden daha çok istifadeler edeceğiz.

Bu köprüyü niçin kurduk biliyor musunuz? Baktık ki bankaya hepiniz borçlusunuz. Ne yapalım da şunları borçtan kurtaralım, dedik. Bu köyün iki yakasını bir araya getirmek için köprüden başka çâre bulamadık. Öylesine bir köprü kurduk ki gören «Pardon!» desin. Malzeme yerli, plân yerli, mühendisi, işçisi hepsi yerli. Öylesine bir köprü ki, beton desek değil, kârgir desek değil, dünyada eşi emsali yok. Bu, fennin son icadı 56 modeli bir asma köprüdür. Şu Fahrettin Kerim'in rüyalarına giren asma köprüden. Görsün de çatlasın!

Size böyle asma köprüler değil, metrolar da yapacağız, her şeyin zamanı var. Köstebekler sağolsun.

Bâzı muhalifler bu köprüden geçmek istemeyeceklerdir. Eserimizi küçümsemek için «dere değil mi, açılıp açılıp atlarız, köprüye ne lüzum vardı!» diyeceklerdir. Soruyorum size, lüzum yok muydu? Bu köprü olmasaydı tören yapıp İstanbul basınına nasıl cevap verecektik? Masa başından sabotaj yapmak, eserlerimizi inkâr etmek kolay. Gelsinler de şu bolluğu görsünler. Biliyoruz «Nerde köprünün temelleri diyecekler, partiniz gibi bu eseriniz de temelsiz!» Soruyorum size, asma köprünün ayakları, temelleri mi olur?

Biliyoruz, köprümüzden geçmeyeceklerdir. Sırf muhalefet olsun diye de «Hani köprünün korkulukları?» diyecekler. Evet, henüz korkuluk yapamadık. Bu geçmemek için sebep midir? Köprüyü yapan idare, korkuluğunu da düşünecektir. Bu bir bütçe ve yatırım dâvasıdır. Hangi birine para yetiştirelim? Söz veriyoruz, dünya Bankasından ilk kaldırdığımız parayla korkuluğunuzu da yapacağız.

Bir şirketle ortak olur, bu işi daha çabuk halledebilirdik. Ama sizden toplayacakları köprü parasını az bulacaklardır. Bizden de bir şeyler koparmağa çalışacaklardır, yağma yok! Eğer muhalefet işimizi bozmazsa pek yakında bir yardım koparacağız. İstedikleri plân da hazır. Nah, köprünün plânı elimizde. 40 yıl vâdeli bir yardım kopardık mı, korkuluk meselesi de halloldu demektir. Ne düşünüyorsunuz? Siz ödeyecek değilsiniz ya! Torunlarınız düşünsün! Biz bu köprüyü biraz da onları düşünerek yaptık. Ne kadar dayanıklı olduğunu görüyorsunuz, tam evlâdiyelik! Kışa doğru, korkuluğu da tamamdır. Başınızda bizler oldukça korkuluk sıkıntısı çekmeyeceksiniz. Ne bağınız, bostanınız, ne de köprünüz korkuluksuz kalacak!

Korkuluğunuz yoksa, korkuluk... Köprünüz yoksa, köprü... Dereniz yoksa, dere... Töreniniz yoksa, tören... Hattâ istakozunuz yoksa, istakoz! Tâ ayağınıza kadar getirip nasıl çıtır çıtır yendiğini hepinize göstereceğiz.

(Nutuktan sonra köyde koyun, kuzu gibi ne kadar küçük baş hayvan varsa köprünün şerefine kurban edildi. Kocabaş hayvanları yarına bıraktık. Kestiğimiz kuzuların ciğerlerini meze yaptık. Derenin suyu rakı olup aksaydı yine de bize dayanmazdı. Bereket versin jiplere, cankurtaran arabalarına. Sinop'un tekel deposunu buraya taşıdılar.

İki gün sonra karşı köyde aynı plânla en modern şekilde yapılmış bir köprünün açılış törenini de yapacağız. Tören için lüzumlu şampanya ve istakozlar uçakla gelecek. Tekel maddeleri yoldadır. Ekzosa, Viteslere, Çamurluğa selâmlar.

STEPNE

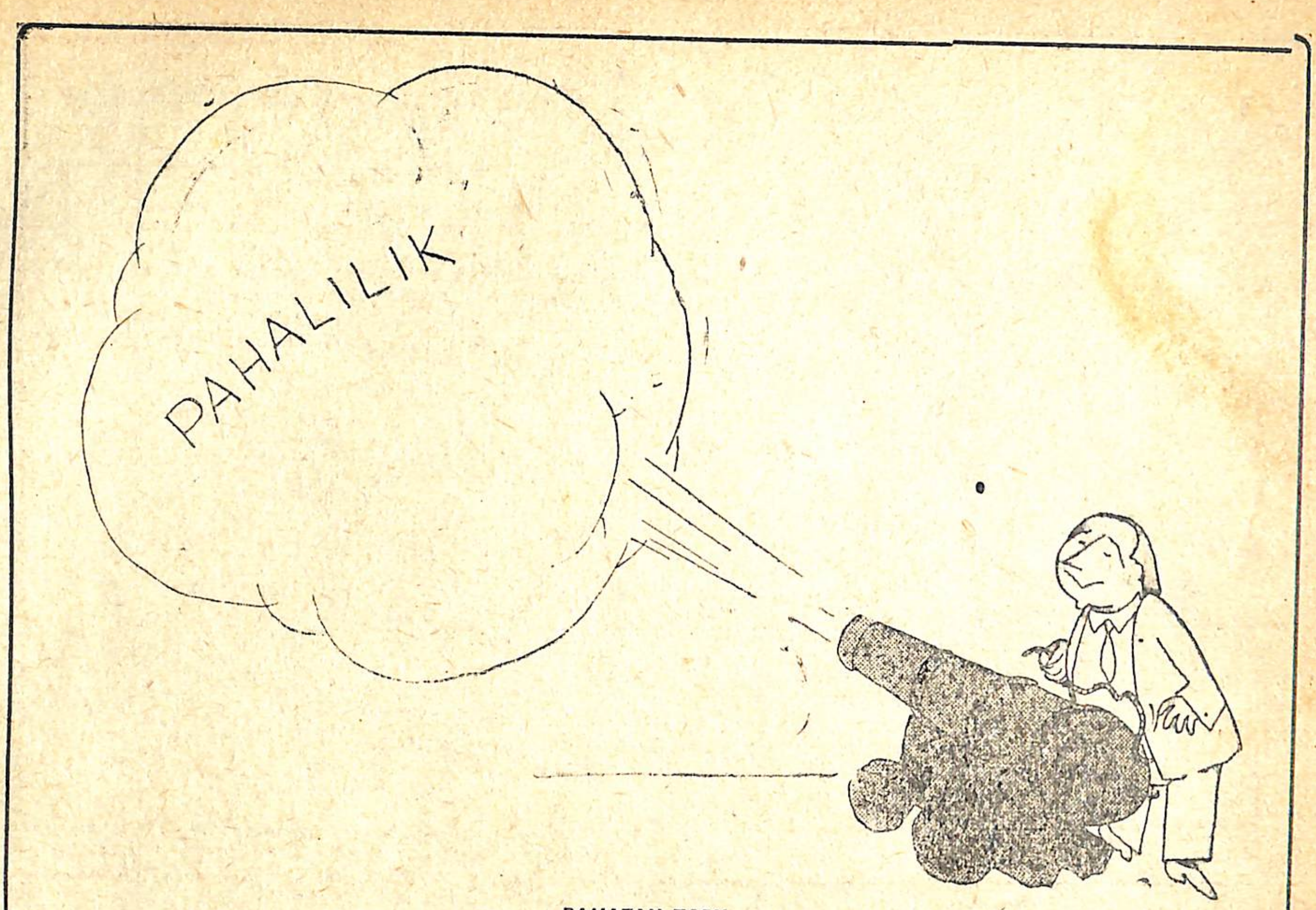

RAMAZAN TOPU

MESEL VE MASAL —— **HALKA VERİR TALKINI** —— SELÂMİ İZZET SEDES

yılı Fransasını mı yaşıyoruz? Victor Hugo'nun bir ·iyle beraber aklıma bu soru geldi.

Hugo'nun 1819 da istediği şey herkesin istediği şeydi: Krala iktidar, millete teminat... Bu hususta herkesin maksudu birdi amma rivayet muhtelifti. Aklımda kaldığı kadar anlatacağım. Victor Hugo diyor ki:

Krala iktidar, millete teminat istemekte bir çok kişiyle beraberim, fakat lâfta kalıyor beraberliğimiz, tatbikata gelince, çoğunluk ikiye bölünüyor ve bir bütün olan iktidarla teminat da ikiye ayrılıyor, çoğu kimse kraldan yana, çoğu kimse de milletten yana oluyor. Yâni:

Kimi biraz istibdat, kimi de pek çok hürriyet istiyor.

Babamın amcasını hatırlatıyorlar bana.

Babamın amcasının dilinden düşürmediği bir öğüdü vardı. Münasebet düşsün düşmesin, önüne gelene bu öğüdü verirdi:

Az yeyin, sık yeyin.

Fakat evdeki tatbikatta yalnız ilk kısmı kabul ederdi: Az yeyin...

Ve sık yeyin tavsiyesi güme giderdi.

Kendi yutar salkımı...

YAZISIZ

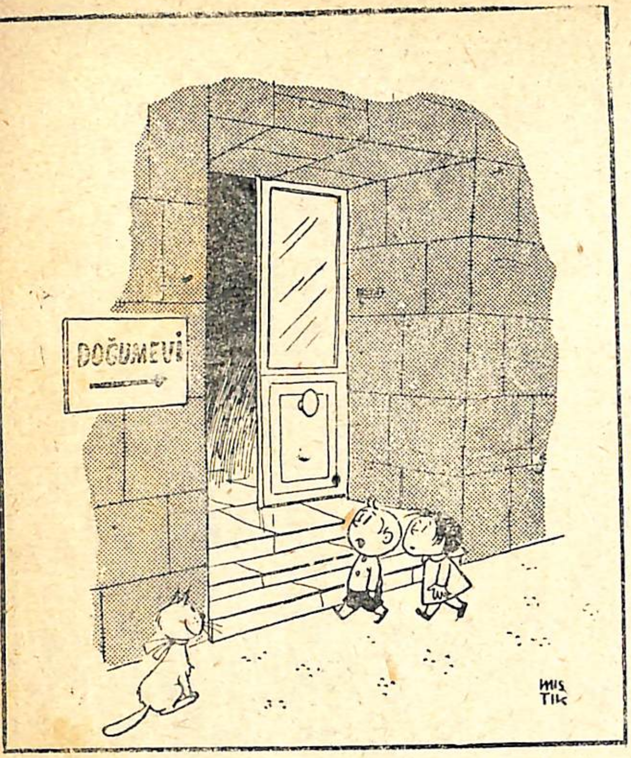

— İNSAN NE ÇABUK YAŞLANIYOR SEVGİLİM. BURA-
DAN HER GEÇİŞİMDE MAZİMİ HATIRLARIM.

YAZISIZ

İpnotizma Tecrübesinde

İpnotizma ile, insanların gelmişini, geçmişini öğrenmek mümkün olmaktadır. Amerika'da yapılan tecrübelerde, mâzisi ve istikbali öğrenilmek istenen şahıs ipnotizma ile uyutulmakta, sonra da dünyaya kaç defa geldiğini, hangi memleketlerde ne işler yaptığını bülbül gibi söylemektedir.

Muharririmiz, meşhuuur ipnotizmacı Hâfız Vasfi Efendi'nin yaptığı bir yerli ipnotizma tecrübesinde bulunmuş ve izlenimlerini yazmıştır.

Gelmişini, geleceğini, geçmişini, geçeceğini öğrenmek için üzerlerinde hipnotizma tecrübesi yaptırmağa gelenler sıra numarası almışlar, bekliyorlardı.

Tecrübe odasına ilk önce bir Halk Partili alındı. Meşhuuur hipnotizmacı Vasfi Efendi, iki elini bu adamın yüzüne doğru bir kaç kere uzatıp çekti. Gözlerini Halk Partilinin gözlerine dikip, on dakika kadar göz kırpmadan böylece baktı. Sonra bir divana uzattı. Eliyle, üzerinde tecrübe yapılacak adamın göz kapaklarını indirdi. Hâfız Vasfi, sinirli sinirli:

— Uyumuyor! dedi, hayatımda binlerce adam uyuttum, hiç böyle inatçısını görmedim. Son bir tecrübe daha yapacağım.

Perdeleri indirdi, lâmbaları söndürdü. Başına oturup,

— Pışş, pış!.. diye sallamağa başladı.

Hayır, bir türlü adam uyumuyordu. Eczahâneden uyku hapı getirildi. Bir hap, iki hap, üç hap... Bir tüp içindeki bütün hapları yuttuğu halde adam yine uyumuyordu. İpnotizmacı Hâfız Vasfi:

— Görülmüş şey değil, dedi, insan bu kadar yapı yuttu mu ebedî uykuya yatar, bu gözünü bile kırpmıyor.

Bunun üzerine Halk Partili adam, yattığı yerden:

— Boşuna uğraşıyorsunuz, dedi, ne kadar zamandır uyuduğum uykudan 1950 de bir uyandım, o gün bugün, hiç daha gözümü uyku tutmuyor.

— Peki, ne yapacağız?

— Kolayı var. Siz, eğer birini uyutmak istiyorsanız, her zaman, her yerde yapılacak tek çâre vardır. İktidar partisinin gazetesinden baş yazıyı okudunuz mu, tamam... Yalnız insan değil, dağ taş uyur. Tecrübem vardır, kendi zamanımdan bilirim.

Hemen bir Zafer gazetesi getirildi. Daha gazete içeri girer girmez adam horlamaya başladı. Hâfız Vasfi de uyumuştu. Onu dürterek güçlükle uyandırdılar. Hâfız Vasfi, uyuyan Halk Partilinin başucuna oturdu, sormağa başladı:

— Ey Halk Partili!... Daha önce kaç defa dünyaya geldin?

Uyuyan adam cevap verdi:

— Dünyaya pek çok defa geldim, her seferinde, geldiğime bin pişman oldum. Anamdan emdiğim sütü burnumdan fitil fitil getirdiler.

— Hangi senelerde, dünyanın nerelerine geldiniz? Ne işler yaptınız?

— Milâttan önce altıncı yüzyılda Mısır'da dünyaya geldim. Tarihte adı geçen 23 üncü Ramses denen hükümdar benim... İkinci gelişimde Orta Asya'da bir göçebe kabilenin reisiydim. Bir kere de dünyaya çoban olarak geldim. Sonra ruhum kalıp değiştirdi. Fransa'da 34 üncü Lui adiyle tarihe geçtim. Bun-

dan sonra ruhum dünya yüzüne ot hâlinde tecelli etti; bir zaman da baldıran otu olarak yaşadım. On üçüncü yüzyılda ruhum atmaca oldu. Sonra tekrar insan kalıbına girdim, Osmanlı tarihinde Sultan Abdürrezzak oldum.

Düşmez kalkmaz bir Allah, şimdi de bildiğiniz gibi muhalif bir vatandaş oldum.

İpnotizmacı Hâfız Vasfi, Halk Partiliyi uyandırdı. Bu sefer sırada ikinci olan bir Demokrat Partili içeri alındı. Demokrat Partili, bir türlü uyutulamayan Halk Partilinin tam tersine hep uykudaydı. «Uyur-gezer» hasta gibi yürüyor, hareket ediyordu ama, kendine mâlik değildi.

Uyandırmak için bağırdılar, dürttüler, çimdiklediler, iğnelediler, hiçbiri kâr etmedi. İpnotizmacı Hâfız Vasfi:

— Hiç böyle acaip şeyler görmedim, dedi.

Bu sefer, ayakta uyuyan Demokrat Partili:

— Nâfile uğraşmayın, dedi, burnumun dibinde top patlatsanız uyanmam. Altı sene önce bir uyudum, hâlâ uyuyorum.

İpnotizmacı Hâfız Vasfi şaşırdı:

— Sen şimdi uyuyor musun? Uykuda mı konuşuyorsun?

Bu sefer D. P. li kelimelerin arasında horlayarak konuşuyordu:

— Elbette... Hor horrr!... Hem uyurum, hem de konuşurum... Horrrr, hor!... Hattâ uyurken nutuk bile çekerim. Horrr!. Pufff!... Aziz vatandaşlar!... Bugün, burada açılış törenini yaptığımız...

İpnotizmacı Hâfız Vasfi:

— Aman yeter artık sayıklama!... dedi, şimdi benim sorularıma cevap ver. Dünyaya kaç defa geldin?

— Ben dünyaya çok geldim, ama hiç gitmek istemediğim için her seferinde beni zorla geriye gönderdiler.

— Dünyanın neresinde, ne zaman geldiniz?

— Dünyaya ilk defa devekuşu olarak Afrika'da geldim. Uç! dediler, deveyim dedim. Koş öyleyse dediler, kuşum, dedim. Sonra milâttan önce, ikinci yüzyılda Orta Asya'da ağaç olarak dünyaya geldim. Fakat dibime gölge vermediğim için kestiler. 17 nci yüzyılda da Sultan Deli İbrahim zamanında da dünyaya gelen Cinci Hoca bendim. O zaman da dünyadan nasıl gittiğimi tarihte okumuşsunuzdur. 19 uncu yüzyılda bir çiftlik ağası idim. Şimdi de bildiğiniz gibi çok şükür demokratım işte!

D. P. liyi dışarı çıkardılar. Sıradan Millet Partili bir vatandaş içeri girdi. Girer girmez de:

— Size bir fıkra anlatayım, dedi, bir zamanlar adamın biri..

İpnotizmacı Hâfız Vasfi:

— Bırak fıkrayı şimdi, dedi, uyu bakalım!... Yum gözünü!

C. M. P. li :

— Uyumaaam!... Beni uyutamazsınız! diye bağırdı. Bende o göz var mı? Göz yumma güneşten ne kadar nuru kararsa, sönmez ebedî her gecenin gündüzü vardır. Hani vaitler?... Sözlerinde durmadılar. 1946 da diyorlardı ki her vatandaş...

İpnotizmacı Hâfız Vasfi ağzını eliyle kapayarak C. M. P. liyi susturabildi. Hâfız Vasfi, raftan Basın Kanunu ile Türk Ceza Kanununun cildini aldı. Kalın cildi adamın kafasına indirince, Millet Partili vatandaş oracıkta uyuya kaldı. Hâfız Vasfi,

— Bundan anlar böyleleri!... dedi. Sonra uyuyan adama sordu:

— Hatırla bakalım, dünyaya ne zaman, nerelerde geldin?

— Dünyaya ilk defa ısırgan otu olarak geldim. Sonra ruhum bir boğa kalıbına girdi. Roma'da bir sirkte karşıma çıkan bir zâlim glâdyatörün şişleri altında can verdim. Bir tarihte de balık olarak dünyaya geldim. Bir büyük balık beni yuttu. En sonra ruhum bir aslan kalıbında dünyaya tecelli etti, ama ne yazık ki, kuyruğumu kesip beni küçülttüler. Şimdi de görüyorsunuz, Millet Partiliyim.

Hâfız Vasfi, bir af kanunu çıkararak Millet Partili vatandaşı uyandırdı.

İpnotizma sırası Hürriyet Partisinden bir vatandaşta idi. Hâfız Vasfi:

— İsbat hakkı, isbat hakkı, isbat hakkı!... diye beş on kere tekrarlayınca vatandaş kendinden geçip uyumağa başladı. Hâfız Vasfi'nin sorusuna uyku sersemi şu cevabı verdi:

— Ben bir defa dünyaya Nizâm-ı-Cedit askeri olarak geldim. Sonra ruhum kalıp değiştirdi. Bir kere de İttihad ve Terakki Partili olarak, sonra İtilâf Partisinden geldim. Sonra ruhum bir Halk Partilinin vücuduna girdi. Daha sonra Serbest Fırkalı olarak dünyaya geldim. Tekrar kalıp değiştirdim, C.H.P. li oldum. 1946 daki dünyaya gelişimde D. P. li idim. Şimdi de biliyorsunuz...

İpnotizmacı Hâfız Vasfi, Hürriyet Partili vatandaşı dışarıya çıkardı. Sırası gelen partisiz bir vatandaşı içeriye aldı. Hâfız Vasfi, partisiz vatandaşa:

— Yum gözünü! diye bağırdı.

Vatandaş, zâten kapalı olan gözlerini büsbütün yumdu. İpnotizmacı Hâfız Vasfi:

BİRLEŞMİŞ MUHALEFET

— Uyu! diye tekrar bağırdı.

Vatandaş uyur gibi yaptı ama uyumuyordu. Bunu anlayan Hâfız Vasfi:

— Kurnaaaz seni ben şimdi uyuturum dedi 1946 daki bir milletvekili adayının seçim nutkunu okumaya başladı:

— Her vatandaş ev sahibi olacak. İşsiz kimse kalmayacak. Antidemokratik kanunları kaldıracağız. Hayatı ucuzlatacağız!

Hâfız Vasfi'nin devamına lüzum kalmadı. Vatandaş uyuyordu.

— Söyle dünyanın nerelerinde, ne zaman dünyaya geldin?

Vatandaş uykuda konuşmağa başladı:

— Dünyanın ilk kuruluşunda vatandaş olarak doğdum. O zamandan bugüne kadar hep vatandaşım, hep vatandaşım. Şimdi de görüyorsunuz, yine vatandaşım. Ne yapayım? Başka bir şey olamıyorum.

İpnotizma tecrübesine son verilmişti.

dolmuş kâhyası

Kahramanlar

Gazete sahifelerinde, büyük sinemaların perdesinde günlerce ilân edildi durdu; nerdeyse bir gazete sayfasının yarısını kaplıyacak büyük fotoğraflarile Abdülhamit efendimizin reklâmı yapıldı. Neymiş efendim: Kızı babasını anlatıyormuş.. Yanılmıyorsak daha önce aynı kız, aynı babayı (Tercüman) gazetesinde de anlatmıştı. Bu yetişmemiş olacak ki şimdi de yeni çıkan bir mecmua bula bula bu eski padişahla, bu tefrika edilmiş hatıraları tekrar edecek.

Düşünün bir kerre sırtını memleketin zengin bankalarından birine dayamış ve en modern baskı imkânlarını sağlamış olan bir magazin, siyasî tefrika olarak Abdülhamit'in hayatından başka anlatılacak konu bulamamış. O Abdülhamit ki; bu memlekette hürriyet ve demokrasi uğrunda atılan en şerefli adımı köstekliyen, meclisi meb'usanı dağıtan, hürriyet için çırpınanları süren, ve 33 sene her türlü terörden çekinmiyerek tek başına millete kan ağlatan bir padişah.

Diğer taraftan bir günlük gazetemiz uzun reklamlardan sonra (Çakırcalı) nın hayatını tefrika etti ve bu şakiyi göklere çıkardı. Devrin hükümetine kafa tutan, sayısız masumu boğazlıyan bu eşkiya bozması, sanki bir iştiklal ve hürriyet kahramanı, yahut ilim adamı imişcesine en ciddi gazetemizin baş köşesini aylarca işgal etti.

Şimdi de (Tercüman), karısının ağzından Talat Paşa'yı tefrika ediyor. Talât Paşayı severiz. Büyük adamdır, demokrat adamdır, halk çocuğudur. Harp yıllarında halka uyarak süpürge tohumundan ekmek yiyecek kadar da asil ruhludur ve hele bugün için, bugünkülerin karşısında özbeöz doğru ve dürüst bir devlet adamıdır. Amma o Talat Paşanın dahlı olduğu kabine değilmidir ki bu milleti birinci cihan harbi macerasına sürüklemiş, harpden mağlup çıkarak milleti perişan etmiş ve nihayet yurdu düşmanlara terketmiştir.

Gazete ve mecmualarımızın bu tefrikalarına baktıkça insan gelecek günlerde mesela (Babam Şeyh Saidin Kahramanlıkları) yahut (Dedem Bekri'nin Asaleti) gibi yeni tefrikalarla da karşılaşmak korkusundan kendisini kurtaramıyor.

Ne hazin: Bir kısım basınımıza göre bugünün kahramanları demokrasi düşmanları, haydutlar ve memleketi felakete sürükleyenlerden ibarettir.

ÜÇ YILDIZ

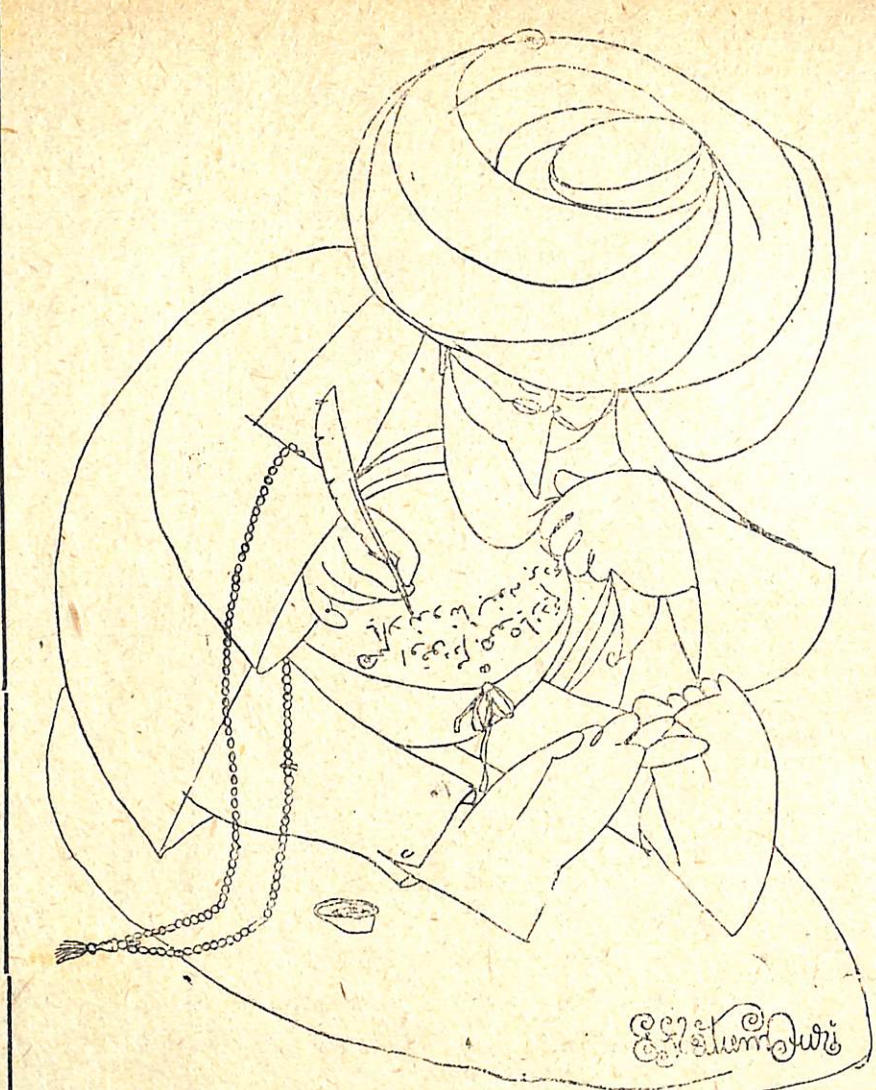

YAZISIZ

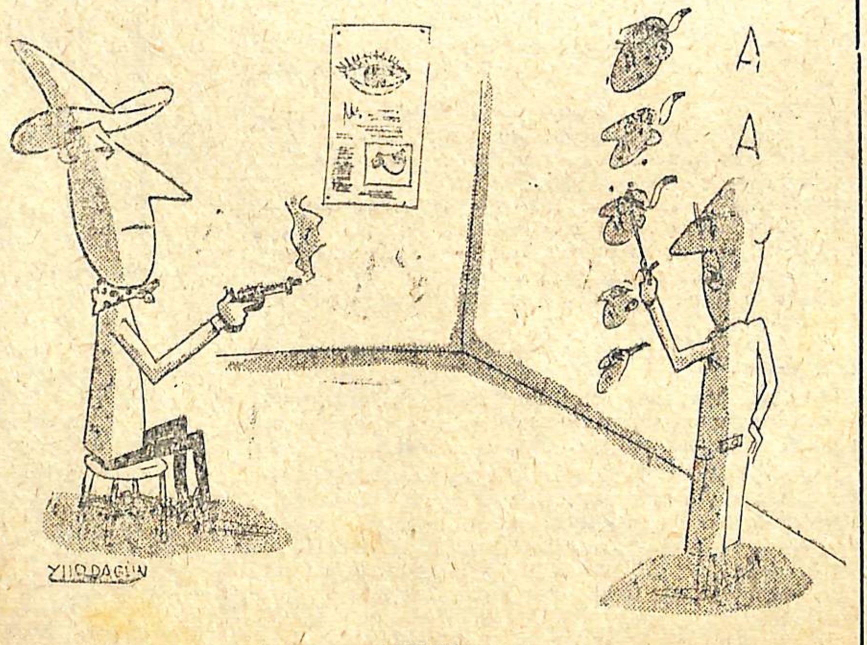

YAZISIZ

BAHARI DAVET

Soğuk gidiyor havalar, soğuk,
Yatak soğuk,
Yastık soğuk.
Soğuk, duvarlar, pencere, kapı,
Sırtımdaki gömlek soğuk.
Çevirsem radyoyu hafiften
Radyo değil, buzdolabı,
Müzik soğuk, nutuk soğuk...
Gel be, gözünü sevdiğimin baharı
Bakla küfesinde mi geleceksin
Bezelye sepetinde mi,
Gel, kırık dallarda Boğaziçinden,
Papatya ol, demet demet Çamlıcadan gel!
Sevimin saçlarında, Ayşenin kucağında
Gel de nasıl gelirsen gel!
Menekşe ol, caddelere dökül,
Karanfil ol dudaklarda açıl,
Neşe ol, badem dallarında gül
İçki ol sevgilimin gözlerinde
Vitrinlerde allı güllü basma ol!
Sıkıldık, ferahlık getir bize,
Ucuzluk getir, daraldık,
Bakkalda şeker, kahve ol!
Manavda yeşillik, sepette yumurta,
Şekercide helva ol!
Bira ol fıçılardan dökül,
Meze ol soğan yeşilliğinde görün.
Donat soframızı Heybelide,
Su ol, rakı ol, bardak ol!
Karşılasın martılar seni,
Bir top kumaş gibi açılsın deniz,
Açılsın önümüzde Marmara!
Bir kaya dibinde soyunalım,
Servetimiz bir incir yaprağı!

MUAVİN

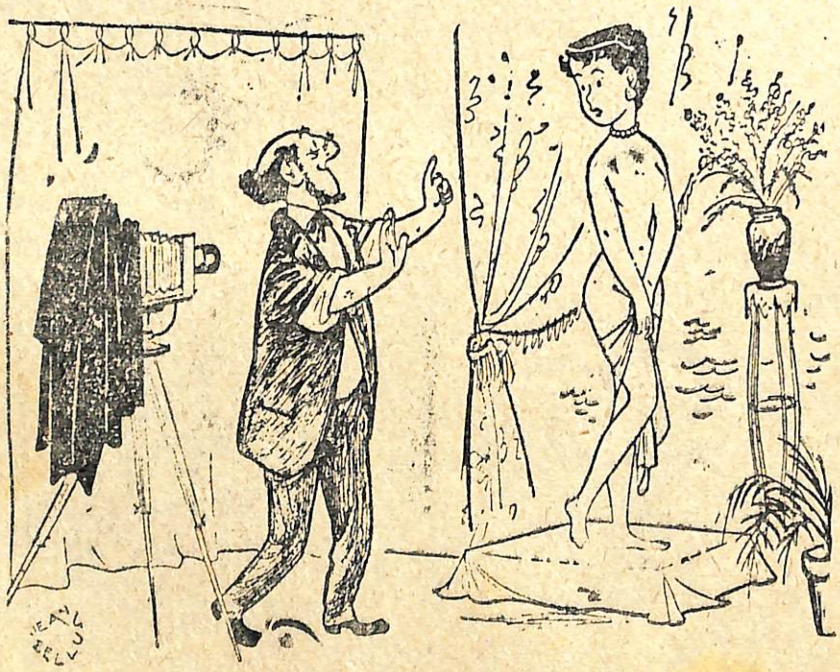

KIZ — 6 TANE VESİKALIK FOTOĞRAF İSTİYORUM...

İNCİR ÇEKİRDEĞİ DOLDURUYORUZ

CENTİLMENLİK

Şu İngilizler centilmenliği kimseye kaptırmamak için her yıl biraz daha şartları ağırlaştırırlar. Bu sene bizden bir centilmen çıkabilirse aşk olsun!

Son centilmenlik ölçüsü: şu: Bir centilmen açtığı şişenin mantarını mutlaka atar. O bilir ki açılan şişe mantar istemez.

Biz, açtığımız su şişesinin kapsülünü bile cebimize atıyoruz. Piyasada ne kapsül var ne mantar. Nerde öyle şişeyi açıp da manta ra atacak kabadayı. Geçti centilmenlik bizden!

NARK

Belediye, neye nark koysa yok olduğunu bilirdik ama, soğanın da bir narkla yok olacağı aklımıza gelmezdi.

Bunu da İzmir Belediyesi düşünmüş. Soğana 80 kuruş nark koymuş, şimdi İzmirde soğan yok!

Siz de bir şeyin yok olmasını istiyorsanız, söyleyin Belediyeye de bir nark koysun. Tutun canım aklınızdan bir şey!

MAL BEYANI

Belediye hastanelerine girmek için mal beyanı lâzım. Hasta gelirinin tutarını, tarlasını tabanını, bankadaki parasını kılı kılına bildirip altına da basacak kalıbını.

Can derdine düşmüş hastadan mal beyanı istiyoruz da mal derdine düşmüş mevki sahibinden bir türlü isteyemiyoruz.

Mal canın yongasıdır, kabul. Bu yongaların hesabını ölenlerden değil, biraz da yaşayanlardan sorsak!

NAL MIHI

İstanbul Nalbantlar derneği yıllık kongresinde resmi sektöre bin ton nal mıhı ayrılmasını fazla buluyor.

Resmi sektör için bin ton nal mıhı bize de biraz fazla geldi. Biz gazeteciler de bilelim bilmiyelim her şeye burnumuzu sokarız. Biri çıkıp da «ne fazlası canım, azdır, bile!» derse ne cevap vereceğiz!

UCUZLUK KRALI

Migrosçu ucuzluk kralı şehrimize geldiğinde Protokol icabı onu karşılıyacak bir Kral da bizden lâzım. Pahalılık Kralları karaborsayı bırakıp adam karşılamağa gidecek değiller ya!

En iyisi biz, yeni yetiştirdiğimiz Dilenciler Kralını gönderelim. Hem kendimizi daha kolay anlatmış oluruz.

Bir hıyara bir fırın ekmek

Tarım Bakanı Diyarbakır'da köylünün arasına karışmış. Şu, hâlinden memnun sandığımız köylünün hemen hepsi şikâyetçi. Kimi:

«Beş kilo buğdaya bir kilo ıspanak olur mu?» demiş.

Kimi de:

«Bir kilo buğdaya bir tütünü zor alıyoruz!» diye dert yanmış.

Biz ölçümüzü buğdaya göre değil de hıyara uydurarak bu misalleri genişletebiliriz:

«Bir hıyara bir kilo kahve!»

«Bir hıyara bir fırın ekmek!»

«Bir hıyara (en lüks sinemada) bir düzine koltuk!»

«Bir hıyara İstanbul - Bursa uçak bileti!»

Yalnız biraz acele etmek lâzım. İstanbul'a furya başlarsa değerinden kaybedecek hıyarlar.

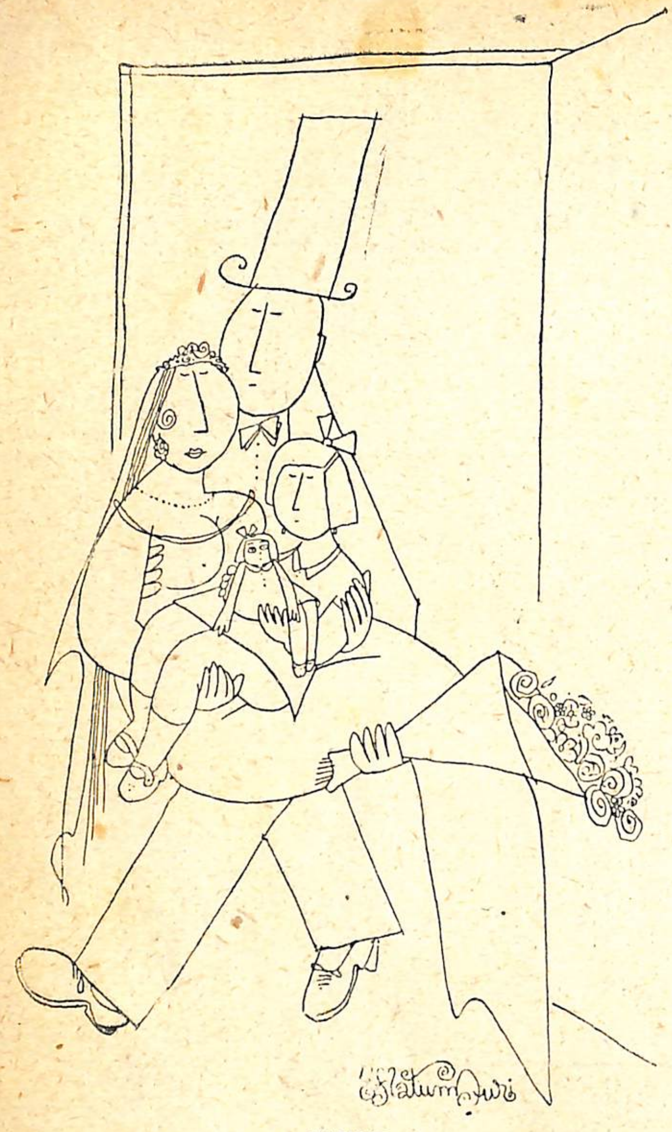

YAZISIZ

BU FIRSATI DA KAÇIRDIK

Pariste «Dünya Büyük Burun Müsabakası» yapılmış.

55 aday arasından İspanyalı Alfreda birinciliği kazanmış. Burun ölçüleri: Uzunluk 17 santim, genişlik 9 santim! Eh oldukça hatırı sayılır bir burun! Burun şampiyonuna çok isabetli bir hediye vermişler: Gümüşten bir Sireno de Berjerak heykeli.

Yazık, gitti gümüş heykel! Bizde burunla erkeklik içli dışlı sayılır. Yiğitte burun, atda karın ararız. Bu yüzden her sahada ticaretten siyasete kadar, yüksek burun erbabı yetiştirmişizdir. Tutup bunlardan birini gönderseydik, yüzde yüz heykeli biz kazanırdık. Tüh, yazık oldu!

İKİ BACAKSIZ

İki bacaksız Ankaradan kaçıp İstanbula gelmiş. Köprü üstünde âvâre şarkısı söyleyip dolaşırlarken enselenmişler. Hemen bir basın toplantısı (Taşkesenden sonra âdet oldu) Gazetecilere: «İstanbulu hiç beğenmedik, hem pis, hem de pahalı. Biz zaten dönecektik» demişler.

Siz onların öyle dediğine bakmayın. Paraları bitmese hiç dönmek isterlermiydi. Bakın öbür Ankaralılar İstanbula gelince nasıl yapışıp kalıyorlar. Ne pislikten şikayetçiler, ne pahalılıktan!

Önümüz yaz, siz bundan sonra seyredin!

BERTHA

Avustralyada bir maçta sakatlanan bir fudbolcunun yerine Bertha isimli karısı çıkmış.

Maç sıfır sıfıra biteçeği sırada Bayan Bertha yaradana sığınıp bir şüt sallamış. Gol!

Bizim Kasım Gülek'e de Bertha gibi bir Bayan lâzım. Kürsüden mi indirdiler hemen karısı Bertha gibi fırlasın ortaya, Kasım Gülek'in kıvırıp kıvırıp kaç senedir bir türlü atamadığı golü de şöyle bir plâse ile dayanı versin kaleye.

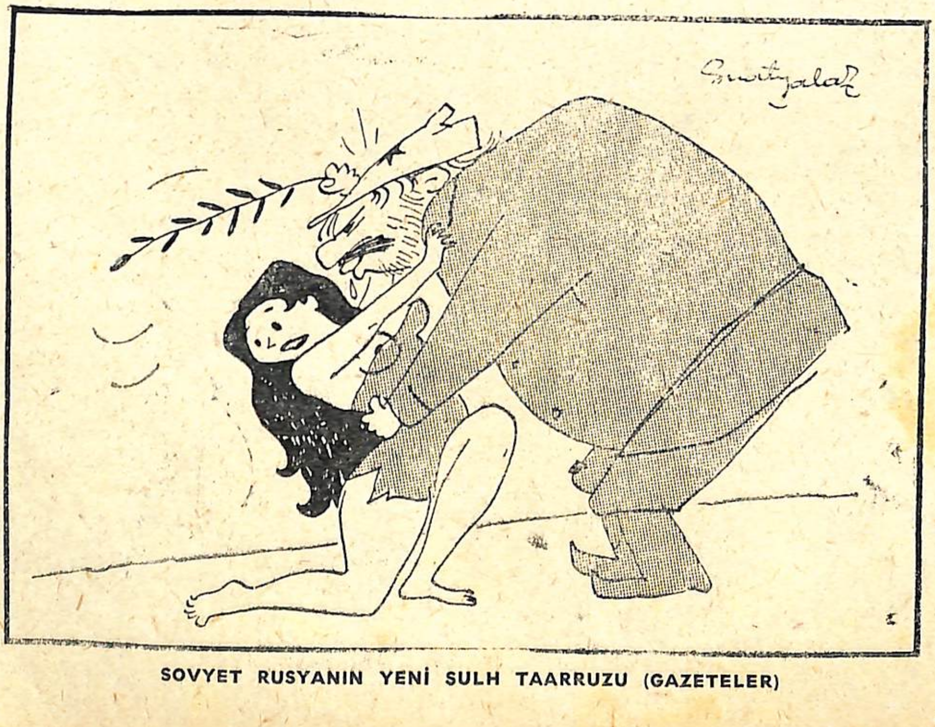

SOVYET RUSYANIN YENİ SULH TAARRUZU (GAZETELER)

78 Santimlik ARSA KES!

YAZAN :

ÇAMURLUK

Kaç gecedir **uykusuzdum.** Çok çalışmaktan sinirlerim bozulmuş, uykum var ama bir türlü uyuyamıyorum.

Sinir doktoruna gittim.

— Günde kaç saat çalışıyorsun? dedi.

— On altı ile yirmi saat arası, dedim.

İnanmadı.

— Yorgunsun, dedi, neden bu kadar çalışıyorsun?

Cevap yerine içimden herife küfür etmek geldi. Bu da laf mı yâni?. Keyfimden çalışmıyorum ya... Sinir yatıştırıcı ilâçlar, uyku hapları verdi.

Hiç biri fayda etmedi. Yatağa uzanıyorum, tam dalacakken, biriken üç aylık ev kirası aklıma geliyor. Ondan sonra uyuyabilirsen uyu.

Başlıyorum hesaplara... 360 yirmi beşini çıkar... sıfırdan beş çıkmaz, altıdan bir alır veririz, eder on... ondan beş çıkarsa beş kalır... Dörtten iki çıkarsa iki kalır... Üç aşağı... 325... 96 daha... Beş, altı daha on bir.. Bire bir, elde var bir...

Hesabı aklımdan doğrultamayınca haydi yataktan fırlıyorum. Bu sefer kağıt üstünde hesaplara başlıyorum. Bir uyku hapı daha alıyorum. Uykum gelir gibi olunca yatağa uzanıyorum. Tam dalacakkeeeen, ayda 10 lira koysam bir kenara diyorum, senede ne eder?.. Şu ev kirası öldürüyor beni... Başımızı sokacak bir dam sahibi olamadık şu dünyada.

Bütün bir hafta, beş saat ya uyudum, ya uyumadım. Uykusuz geçen dördüncü günün gecesi artık duracak halim kalmadı. Elime gazeteyi aldım. Okurken uyumak istiyordum.

Birinci sayfada bir havadis gördüm: «Taksimde bir arsa 4 milyon liraya satıldı.»

Dört milyon lira... Arsa 1624 metre kare imiş... Dört milyonu 1624 e bölmeye çalıştım, olmadı, yataktan kalktım. Hesapsız adam olduğum halde hesaba çok meraklıyımdır. Arsanın metre karesi, 2500 liraya geliyor.

Acaba, dedim kendi kendime ben bu arsayı almaya kalksaydım... Haa?.. Dört milyon lira. Ben ne kazanıyorum ayda?.. Beş yüz.

Karım geldi :

— Uyusana artık!.. diye yalvarmaya başladı.

— Git başımdan, görmüyor musun, hesap yapıyorum!.. diye terslendim. Ayda beş yüz... Dişimi sıksam sıksam, ne biriktirebilirim? Hiç bir şey biriktiremem ya... Neyse... Her ay yüz liracık bir kenara koysam, yılda eder 1200 lira... on senede 12 bin, yüz senede 120 bin lira... Bin sene daha yaşasam her ay da dişimden tırnağımdan 100 lira artırsam, 1 milyon iki yüz bin lira... Yine hesap yok.

Ne olursa olsun, bu arsayı almaya niyet ettim. Horozlar ötmeye başladı.

Bende bu hesap merakı eskidir. Lisedeyken de, hiç durmadan, yemeden, içmeden koşsam, aya, güneşe, merihe kaç milyon senede gidebileceğimi hesaplardım.

Yaptığım hesaplara göre, güneşe yürüyerek gitmek, bu arsayı satın almaktan daha kolaydı.

Sabah oldu, ben hâlâ hesabın içinden çıkamadım.

Üç bin sene yaşasam bile olmuyor. Bu sefer hesabı değiştirdim. Ayda kazandığım beş yüz liraya hiç dokunmasam, hepsini biriktirsem... ne olur? Hesap kitap, tam 666 sene daha yaşamam çalışmam lâzım geliyor. Bu hesep da olmadı. Üst üste iki uyku hapı daha aldım, yatağa uzandım. Aklım fikrim arsada olduğu için gözüme uyku girmiyor ki... Tekrar kalktım.

Günde 16 saat yerine 24 saat çalışıp aylık kazancımı bin liraya çıkarsam, bunun da bir kuruşuna dokunmadan biriktirsem... Efendime söyliyeyim, bu arsayı almak için, bu tarihten sonra 333 sene daha yaşamam lâzım...

Kızım yalvarmaya başladı:

— Babacığım, uyusana!.. Ne olur?

— Defol!.. Diye onu payladım.

Arsayı almazsam uyuyamıyacağım. Bu sefer hesabı ters

(Lütfen sayfayı çevirin)

taraftan tuttum. Ayda kaç bin lira kazanmalıyım, kaç bin lira biriktirmeliyim ki bu arsayı satın alabileyim? Ayda 2 bin lira biriktirsem 167 sene lazım.

Hay Allah cezasını versin!.. Bir türlü arsayı alamıyorum.

Kendi kendime,

— Bak, bu arsayı alanlar da insan, diyorum, çalışmış, kazanmış, işten artmaz dişten artar, demiş... hayır, hem işten hem dişten artar demiş... Ooooff!... Ne demişse demiş işte! Dört milyonu saymış, almış arsayı..

—' Bir hap daha alır mısın?

Bir uyku hapı daha yutuyorum. Midem ecza dolabına döndü.

— Hadi, N'ooolursun uyu canım!

— Gidin başımdan be!..

Peki, bu dört milyonu sayan adam, bu parayı nasıl kazandı? Haydi al sana yeni bir hesap daha... Arsaya dört milyon verdiğine göre, daha geriye en az bir dört milyonu daha kalmıştır, 8 milyon...

Bu adam necidir?... Baremde en yüksek dereceli memur olsa ayda alsın alsın 1500 lira alır. Dört milyonu biriktirmesi için, maaşına hiç dokunmadan biriktirse, 267 ay, maaş alması lâzım.

Hay Allah kahretsin, kafam çatlayacak. Bu adam olsa olsa doktor olur. Doktorlar çok kazanır. Her muayeneden 30 lira alsa...

— Sabah oldu, birazcık yat..

— Kafamı karıştırmayın diyorum size!..

Günde on kişi muayene etse, 300 lira eder. Ayda 9000... Bunun 6 binini bir kenara koysa... Bir doktorun bu arsayı alabilmesi için, 67 sene doktorluk etmesi lâzım... Hayır, bu arsanın sahibi doktor da olamaz... Tüccar olsa, her ay ortalama 10 bin kazansa... olmuyor be!..

Ben nasıl olsa alamıyorum, hiç olmazsa bir memur, bir doktor, bir tüccar alsın dedim, o da olmuyor. Mühendis, müteahhidi hesapladım, onlar da olmadı.

— Beşinci gecedir uykusuzsun... Biraz uzan, belki uyursun. Başımı yastığa koyuyorum, gözlerimi yumuyorum. Uyuyabilirsen uyu... Hah, buldum. Bir insan randevu evi işletse... Elinde fıstık gibi beş kız sermayesi olsa. Her kız günde 100 kâğıt getirse, beş kere yüz, beş yüz... 30 kere beş yüz, ayda 15 bin... Kirası, masrafı, haracı, elde kalır diyelim ki 10 bin Senede 120 bin... Otuz senede.. tuh, Allah kahretsin, randevuculuk bile yapsam yine arsayı alamıyorum yine alamıyorum.

Kaçakçılık yapsam... Bu düşünce uygun geliyor, yataktan fırlıyorum. Hesap kitap, bu da olmuyor.

Kafamda bir düşünce şimşek gibi çaktı. Ceplerimi karıştırdım, on iki buçuk lira var.

— Sizde ne kadar var?..

Karımda beş çocuklarda iki lira çıktı. Eder hepsi on dokuz buçuk lira... Şart değil arsanın hepsini almak, paramın yettiği kadarını alırım, Arsanın metre karesi 2500 lira olduğuna göre, bir metre kare alamam. Desimetre karesi 25 lira eder. Desimetre karesini de alamıyorum. Santimetre karesi, eder 25 kuruş... Bende var, on dokuz buçuk lira... Cebimdeki parayla 78 santimetre kare arsa alabilirim. Saate baktım, sabaha daha iki saat var. Sabah erkenden giderim.

— Kes, şurdan bana 78 santimetrelik bir arsa!.. derim.

Evdekiler yalvarmağa başladılar.

— Haydi uyu... Biraz uyu!..

78 santimetre karelik toprak. Ebedi uykuma yatmak için uzansam, kendi arsama sığamıyorum, bacaklarım, komşunun ebedî istirahatgâhına giriyor. Arsayı alıp, ayakta durmaktan başka çâre yok...

Karıma, çocuklara.

— Size yer yok, dedim. Size yer yok... Ben kendime ,bu dünyada ancak ayaklarımı basacak bir toprak parçası buldum. Hadi def olun... Siz de kendi başınızın çaresine bakın!.

— Uykusuzluk başına vurdu!.. Diye söylenerek, korkuyla çekildiler.

Size de tavsiye ederim. Şu dört milyonu nasıl kazanabileceğinizi kaç santimlik arsa alabileceğinizi bir de siz hesaplayın. Sonra leblebi gibi uyku hapı yutarsınız. Ve... Akıl hastahanesinin 8 numaralı koğuşunda sizinle buluşuruz. Ben kapının yanındaki yatakta yatıyorum.

AVA GİDEN

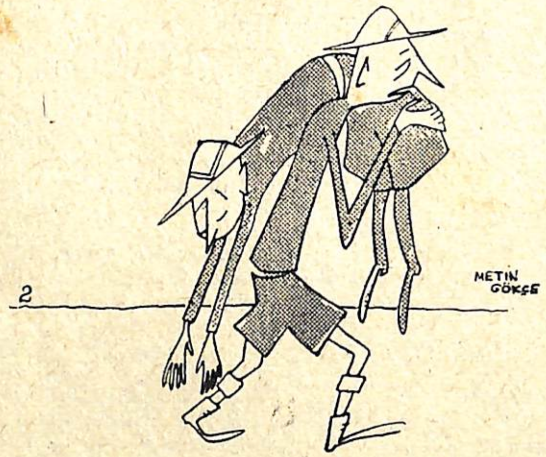

AVLANIR

TEST SORULARI

CESUR MUSUNUZ?

1 — Üstünde Restoran yazılı yerlere girip yemek yiyebilir misiniz?

2 — Karınızın vitrinlere serbestçe bakmasına müsaade edebilir misiniz?

3 — Üstünüzde tabanca, bıçak, makinalı tüfek gibi silâhlar olmadan yanınızda sevgilinizle Yıldız Parkına gidebilir misiniz?

4 — Halk otobüslerinde hiç yolculuk ettiniz mi?

5 — Muhalif misiniz?

6 — 1958 de reyinizi hangi partiye vereceksiniz?

7 — 2 X 2 kaç eder?

Bu suallerden 4 ünü bilen cesur, geri kalanlarını bilenler de öbürküleri bilmiyor demektir.

BAK HELE!

Kadın, tenzilâtlı satıştan alış veriş yaparak eve dönen kocasına hiddetle bağırdı:

— Aman kocacığım, ala ala şu koca şapkayı mı aldın| Seni âdeta bir aptal yapmış.

Koca gayet sakin, kalender bir eda ile cevap verdi:

— Karıcığım haklısın. Satıcı şapkayı başıma geçirip aynayı da yüzüme tutunca kendimi o kadar aptal gördüm ki itiraz edemedim. Aldım geldim şu şapkayı.

NEZAKET

İkinci harp sırasında, Şimali Afrika'da bulunan Amerikan kuvvetlerinden bir çavuş işgal kuvvetleri po-

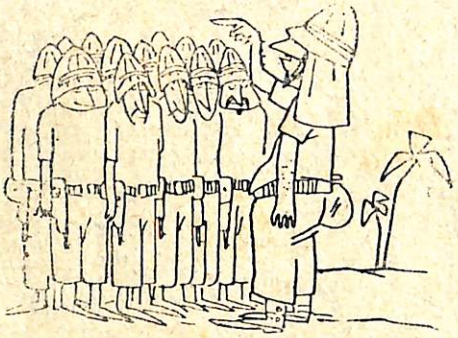

litikasının ilk esası olan nezaketi askerlerine şöyle anlatmış:

— Arkadaşlar, ilk vazifemiz yerlilere dost olduğumuzu telkin etmektir. Elinizden geldiği kadar onlara nazik muamele edin. Şayet bir gün meselâ, yerliler Afrika Teksatan büyüktür derlerse aldırmayın, hemen kabul edin.

HAYAL KIRIKLIĞI

Adı Hovardaya çıkmış bir zenginimiz Kervansaraya gitmiş. Vestiyere paltosunu bırakıp markayı almış ve vestiyer kıza da bir yirmibeşlik atmış. Kız. Gayet nazik bir eda ile 25 liği iade ederek:

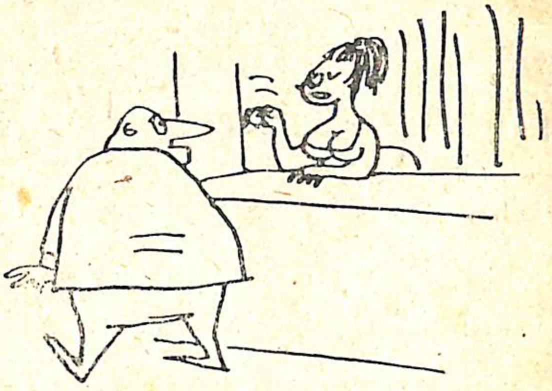

— Beyefendi, demiş. Lütfen paranızı geri alın. Zira, sizin hovardalığınız hakkındaki hayallerimi bozmak istemiyorum.

BİR EKONOMİK DEHA

Halil Lütfi Dördüncünün malûm iktisatçılığı bir rivayet daha kazandı. Kışın şiddetini henüz unutmadık. Muhterem meslekdaşımız bir gün gazetede teftişe çıkmış. Bir aralık kurşun kalemini yontmakta olan Muzafferin odasına girmiş. Biraz baktıktan sonra hiddetle çıkışmış:

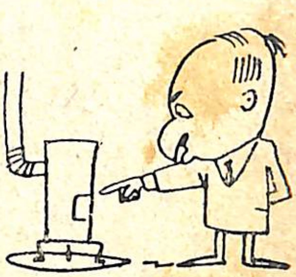

— Muzaffer bey, Muzaffer bey. Sizi iktisada davet ederim. Kaleminizi lütfen sobanın içine yontun.

LÜTFEN

Bir gün kiliselerin iane sandıklarının yanına şöyle bir tabelâ asılmış: «İane kutusuna düğme atma itiyadında olan dindaşlarımızın kilisenin demirbaşı olan sıraların şilte düğmeleri yerine lütfen kendi ceket ve gömlek düğmelerini atmaları rica olunur.»

ZARARLI DURUM

Bir adam tımarhaneye giderek babasını hastaneye kabul etmelerini rica eder. Başhekim sebebini sorunca, ziyaretçi:

— Efendim koskoca adam oyuncaklarla oynuyor, diye cevap verir. Bunun üzerine Başhekim:

— **Peki, bunda zararlı ve tehlikeli bir durum yok ki, deyince,** ziyaretçi:

— Aman doktorcuğum, nasıl zararlı bir durum yok. Oyuncaklar benim. Ben oynayamıyorum.

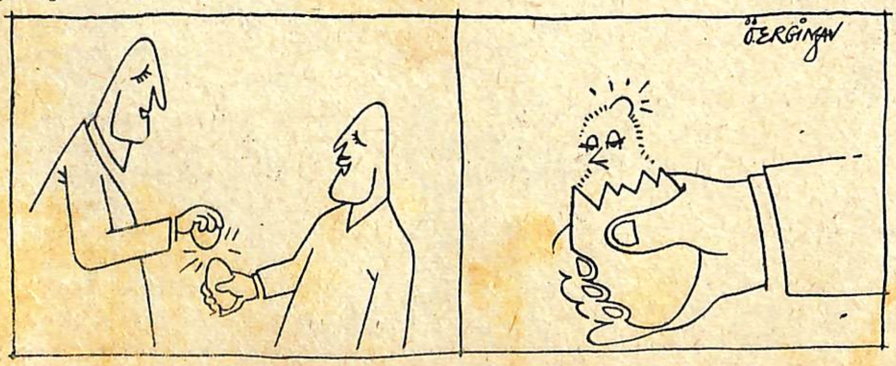

YAZISIZ

KIYAFET B
SEN MİLLET VEKİLİ İSEN BEN DE MİLLETİN TA KENDİSİYİM ARKADAŞ..
Adanalıyık tamam
..AMA KIBRISI YUNAN'A VERMİCEM Kİ BEN..
MECLİS ÇOĞUNLUĞU
BEN BUGÜNE BUGÜN. ZALOĞLU RÜSTEM BE..
Hür. P BABASININ ATI
KÖROĞLU ATINI HAZIRLASIN,
VE BİR DE AYVAZ BULSUN KENDİNE
ONDAN SONRA
GÖRMELİ RÜSTEMİN HALİNİ.. (Modern Koşma!)
ER - TOK

ALOSUNDA..
BEN DE VADİNİN EN ÇABUK SİLAH ÇEKEN KOVBOYU GENÇOSMAN.
HAYDİ SEVİMLİ MAHRACANA Bİ ŞARKI OKU. GÜZEL KIZ..
TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA TA
EVELALLAH HALLETTİM BU MAARİFİ
BU FAKİR VATANDAŞIN LASTİK KARABORSASI YAPMASINA ANCAK BELEDİYE ZABITASI ENGELOLABİLİR
HALK

1 zenginin itirafları

Her zaman «Bir fakir delikanlının romanı», «İki fakir kızın macerası», «Fakir bir kızla sevgilisi» gibi roman, film okur ve seyrederiz. Bıktık artık. Bir de bakalım zenginler ne diyor? Değil mi ya?

Günün en tanınmış zengini, beni Hilton'daki hususî dairesinde kabul etti. Nasıl etti? Onu da bilmem ya... Bizden iş çıkmayacağını tecrübeli gözleriyle lâhzada çaktığı her halinden akıyordu:

— Buyurun, dedi, sorun soracağınızı...

— Siz, günümüzün en büyük zenginisiniz...

— Delikanlı, sorgu suale ise isteyecekmiş gibi başlama, yoksa zırnık alamazsın. Ben iş adamıyım, kestirmeden yürü...

— Başüstüne... Efendim, sâdece nasıl zengin olduğunuzu öğrenmek istiyorum.

— Meslek sırrıdır söylenmez.

— O halde mülâkat bitti. Bana müsaade...

— Dur bakalım. Sen hangi gazetedensin?

— Dolmuş'tanım.

— Şoför müsün yâni? Şoför gazetesi mi bu?

— Hayır. Mizah gazetesi. Yâni işin alayındayız biz...

— Gördün mü ya... Hayatta insan istemesini bilmeli. Benim zengim oluşum esaslı alay mevzuudur. Bak, öyleyse anlatırım. Efendim, ben mübadele usuliyle zengin oldum. Allah var, bunda gazetelerin de büyük payı oldu yâni...

— Bayım, ticarette mübadele usulü nedir? Affedin, bilemedim...

— Bir adına komisyonculuk derler ya, işte o. Şu farkla ki, komisyoncu derseniz deftere, gelir vergisine tâbidir. Mübadele ise aynı değerdeki şeyler arasında yapıldığı için, vergisi yoktur.

— Nasıl zengin olunur bu yolla?

— Gördün mü ya... İş seni de sardı. Dinle bak:

Meteliksiz bir gençtim. Lâteşbih senin gibi... Günün birinde yolda giderken dört yapraklı yonca biçimi bir çift kol düğmesi buldum. Kim düşürmüşse düşürmüş. Ama som altın. Ortasında da birer yakut damlası var. Tozların arasında pırıldıyordu. Aldım, cebime attım. Kitaplarda olsa, karakola götürmek lâzım. Ama karakol, sahibini nerden bulsun? Bâri, dedim, sevabına bir gazeteye ilân vereyim... Gittim bir gazeteye. Söylemem hangisi olduğunu. İlânı yazdırdım. Lâkin para yok. Muhasebeci: «Yahu,» dedi, «vazgeç şu ilândan. Zâten parasını da veremiyeceksin. Bakalım sahibi çıkacak mı? Gel sen bu düğmeleri bana ver, bu akşam basın balosuna gideceğim. Tam sırası. Ben de sana şu altın dolma kalemimi vereyim, değiş tokuş edelim...»

Sırtımda yumurta küfesi yoktu ya... Hemen kabul ettim. Aldım, yepyeni, pırıl pırıl Parker 51 i... O sırada, eski tanıdıklardan bir baba dostu vardı. Banker olmuş filân diye duyduydum. Gideyim, belki bana bir iş verir diyordum. Gittim, huzuruna çıktım. Ama ne merasimle... Devlet reisi sanırsın. Aklıma geldi. Dolma kalemi ne yapacaktım sanki? Çıkardım, ona hediye ettim. «İmkânı yok» dedi, «ben rüşvet kabul etmem. İlle karşılık sana bir şey yapmalıyım. Değiş tokuş etmiş oluruz. Biz bir lâstik dalgasındayız. Seni de ortak edelim dörtte birine. Ne kaybedeceksin ki? Zâten garantili iş. Beş para koymadan kazanırsın Allah ne verdiyse. Ben de sana mukabele etmiş olurum.»

Ne dersin? Herif meğer dediğini yapmış. Cidden namuslu adammış. O işten bana, işittiğim zaman aklımı durduracak bir para kazandırdı. Halbuki kendileri kırk misli fazlasını kazanmışlardı tabiî. Neme lâzım. Alınlarının teriyle, doğrusu. Neyse, uzatmayayım. Ben, o işteki hissemin dörtte birine karşılık bir Cadillac araba aldımdı birinden. Evde de bir Singer dikiş makinası vardı, anamdan kalma. Singer'ler dehşetli pahalı. Verdim makinayı, kullanılmış bir hurda Ford'la değiştim. Ford'u söktürdüm. Her parçasını bir araba fiatına sattım o yedek parça kıtlığında. Bir gün Büyükada'da dolaşırken yeni tanıdığım zenginlerden birine:

— Şu Adada oturmak iyi, hoş ama, araba bırakmıyorlar içeri... dedim.

Herif Adanalıymış.

— Araban ne marka? diye sordu.

— Cadillac... dedim.

— Buyur bu akşam bize yemeğe... dedi.

Gittim. Gittiğime de pişman olmadım. Adamın on sekiz yaşında, sinema artisti gibi bir metresi vardı. Bittim, bittim...

— Bu kuş ne işe yarar ahbab? dediğimde milyoner:

— Onu sonra anlarsın, pek beğendinse nikâh et, senin Cadillac'la değişelim... dedi.

Tereddüt bile etmedim. Böylelikle otomobilimi bir okuyucuyla değiştirdim. Okuyucu dedimse, gazete okuyucusu değil ha... Okuyucu bâyan... Şimdi piyasanın en gözdesi. Adını vermem, sen düşün, taşın, bul. Ne diyordum? Bu sâyede oldukça önemli ehemmiyette zevatla tanıştık... Pangadaki paralara güvenip oraya buraya dalıp çıkıyordum ben de. Nihayet çok, ama çok nüfuzlu bir siyaset adamı benim kuş'a âşık oldu. Adamcağız öyle yanıp tutuşuyordu ki, akşam sabah bizdeydi. Baktım nerdeyse asıl ev sahibi o olacak, «Ulan,» dedim, kendi kendime, «bugüne kadar neyi değiş tokuş ettimse hep azını verdim, çoğunu aldım, bakalım şu kuşu verip ne alacağım?...» Bir yandan da piyasayı kolluyordum. Herifin güzelce bir karısı da vardı. Bir gizli oturum yaptık. Orada açıkça kavilleştik. Benim okuyucu kuşu ona verip karşılığında hem karısını, hem de bir petrol şirketi ruhsatını alacaktım. Bu iş hemencecik halledildi. Namussuz herif... Ne bilirdim karısına kendisinden daha mühim bir adamın göz koyduğunu? Baktım olacak gibi değil, tabiî bu karıyı da uzun uzadıya elde tutup turfasını çıkarmaktansa devredelim dedik. O daha mühim politikacıya verdik kadını, karşılığında bir bankanın yüzde elli bir buçuk hissesini kapattık... Böyleliknen, bir ilânla işe başladık, bugünkü gibi zengin olduk gitti işte.. Sermaye dersen başkasından. Yalnız, fırsatını kollayıp zamanında başkasına yüklemesini bilmeli. Kediye yüklemeden önce...

Büyük zengin göbeğini hoplata hoplata güldükten sonra:

— İktisatta bu sistemin adı yokmuş. Devridâim makinesi buna derler işte! diye soğuk bir nükte yaptı. Anlattıkları o kadar doğruydu ki, nezaket tebessümü bile dudaklarımda dondu kaldı. Böyle mizah mı olur kardeşim? Kalk, gene Belediye'ye çatalım, daha iyi...

YOLLAR KRALI

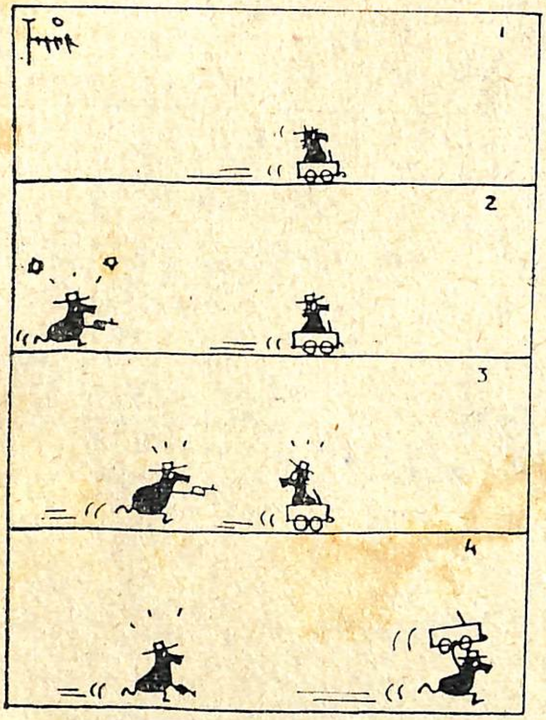

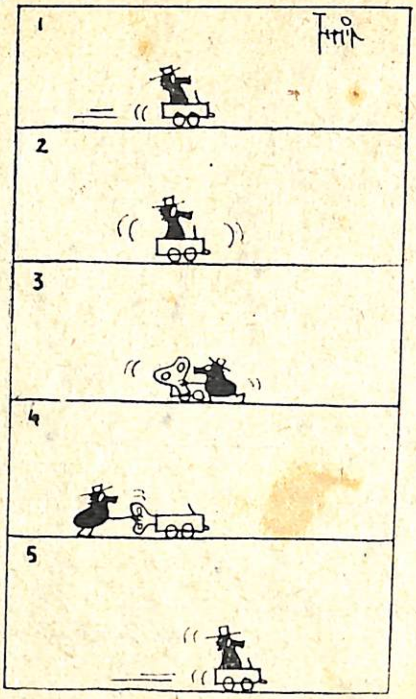

Tayyip İşören 1934 yılında Edirne'de doğdu. Teknik Üniversite üçüncü sınıftadır. Bu sayfada otomobilli karikatürlerini bulacaksınız. Tayyip hareketin komiği üzerindeki çalışmaları ile dikkati çekmektedir. Muvaffakiyetinin derecesini zaman gösterecek.

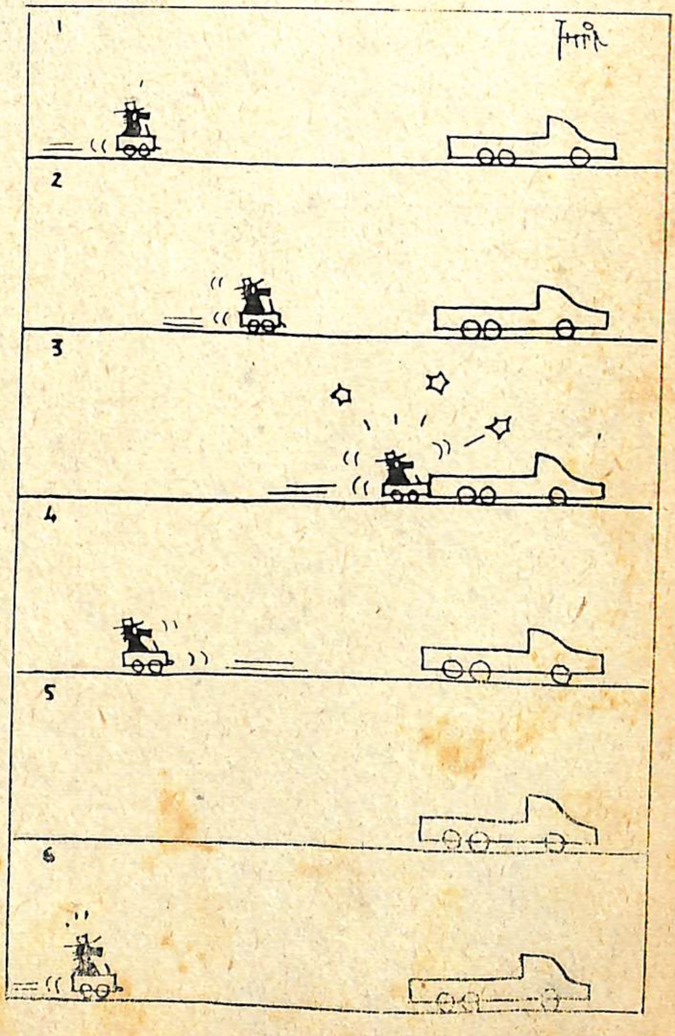

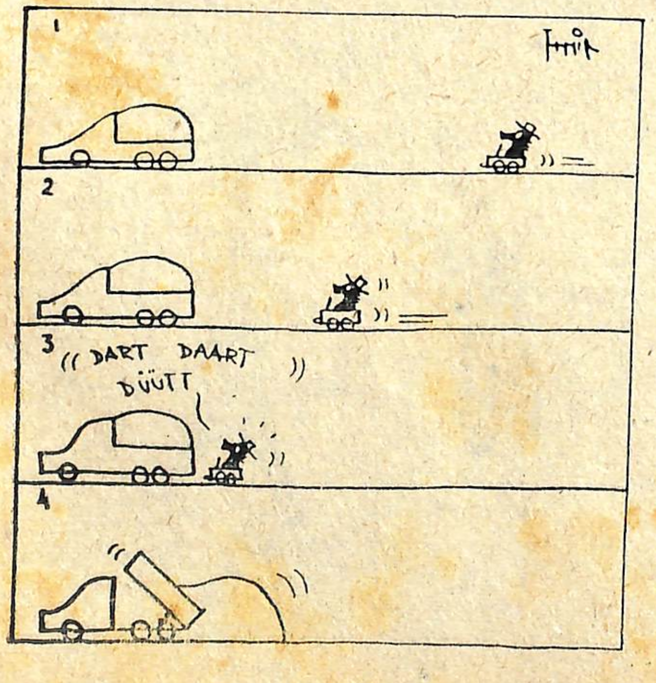

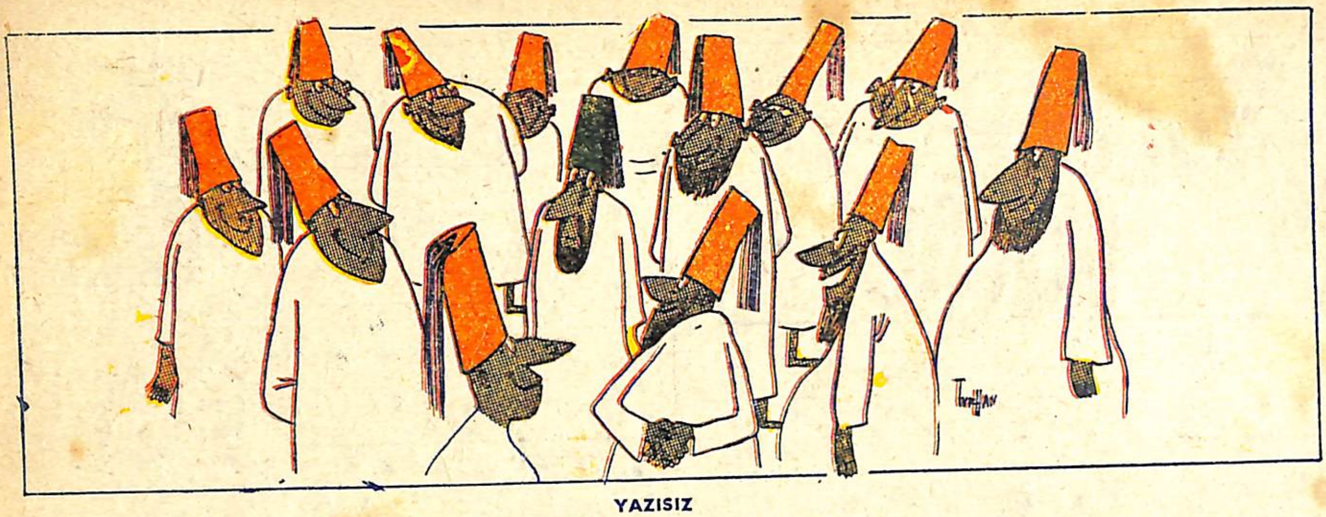

YAZISIZ

SİGORTA

Ailece plâja gitmişlerdi. Küçük çocuk annesine:

— Anneciğim, ben de denize girebilir miyim?

— Hayır, evlâdım. Burası çok derin, boğulursun sonra.

— Peki ama, babam yüzüyor ya.

— Sen ona bakma. Sigortalıdır o.

YAZISIZ

ŞEMSİYE - STOP

BABİL KULESİ

— O BÜYÜK BİR SES SANATKARIDIR !

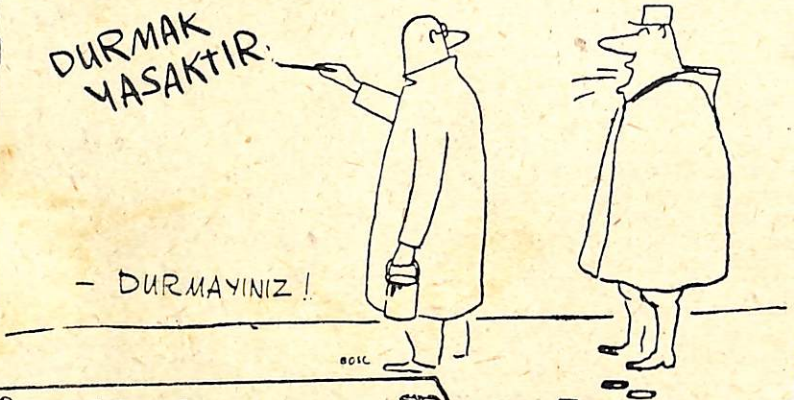

— DURMAYINIZ !

— KARAAAAA !...

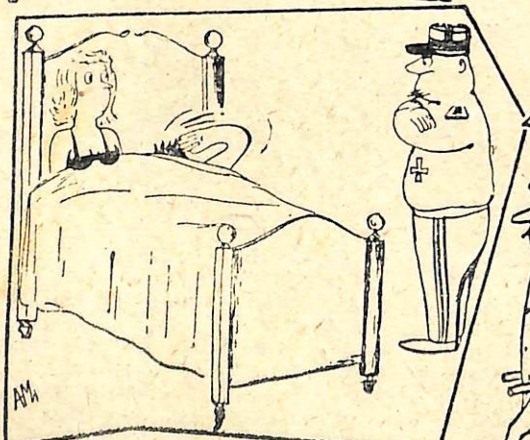

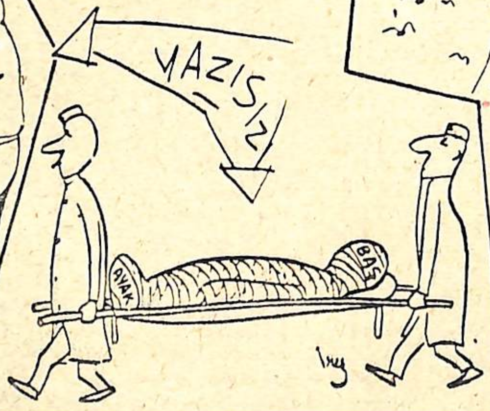

YAZISIZ

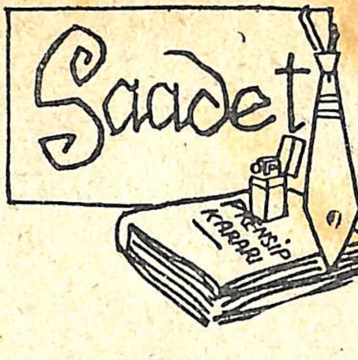

YAZAN : BÜLENT ORAN

ÇİZEN : TURHAN SELÇUK

Son zamanlarda, naylon bir boyunbağı, rüzgârda yandığı söylendiği halde hiç bir yerde yanmayan bir çakmak ve ahlâkımın düzelmesine ait bir takım prensip kararları almıştım. Boyunbağımdan ve kibritle desteklendiği takdirde çakmaktan dahi faydalanabildiğim halde, ahlâkî kararlar yüzünden hayli sıkıntı çektim.

Meselâ az önce hikâyenin ilk cümlesini oturtmak için düşünüp durdum. Çünkü ahlâki prensiplerime göre başlangıçta, Kitabı Mukaddese yaraşacak cafcaflı kelimeler kullanmam lâzımdı. Halbuki, şimdi, bu çeşit lâkırdılara kulak asan budalaların nesli tükendiğinden onu okuyan çıkmıyacaktı. İyisi mi işe babadan kalma usulle girişelim dedim ve:

«Yorgan kaymıştı. Hizmetçi kızın gün ışığı görmemiş vücudunun çıplak bölgeleri bu açıkta kalıştan faydalanarak tavandaki çizgileri seyrediyor. Tam o sırada...», diye çiziktirmeğe başladım.

Fakat işin kötüsü, hizmetçilerle ilgili şeyler yazmamam için de kulağımı bükmüşlerdi. Tanrının yarattığı her güzel şeye karşı saygı besleyen dindar bir adam olduğum için bu el değmedik vücudu ihmal edemedim. Ama müstehcen

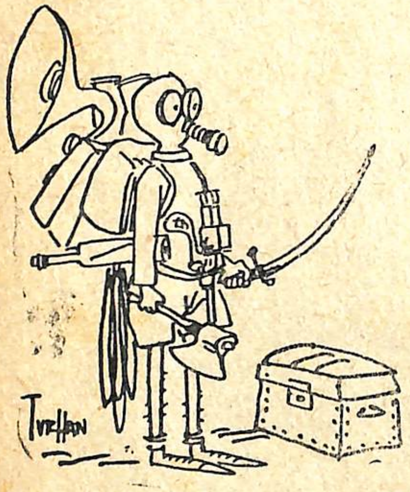

olma korkusu, ahlâk sınırları arasına girmek gibi hayırlı bir karar alışım ve terbiyem hakkında verilen çeşitli sağlıklar yüzünden bu yorganı kaymış bakireyi bir kenara bırakarak, geceleyin şeytanların yaladığı yüzümü yıkamağa koyuldum.

İçim, vaazlarda hocaların başkalarına sağlık verip de kendilerinin bir türlü yanaşmadıkları temiz duygularla doluydu. Sanki şişeler dolusu çamaşır suyu içmiştim.

Kararım karardı... İlk okul kitaplarıyla alfabelerde görülen ve çocukların zorlukla heceledikleri o pembe yüzlü aile babalarından olacaktım. Edepli, doğru dürüst bir insan...

Her edepli gibi de, anahtar deliğinden seyrettiğim çıplak hizmetçinin, her hangi bir efendisinin direncini sıfıra indirecek çekiciliğine karşı koyup «Sözünde dur. Artık açık hikâyelerle açık maceralara elveda», diyerek musluğun başına gittim.

Karakter değiştirmenin heyecanı içinde kazara lavabonun camını kırdıktan sonra, aynada, islahınefsetmenin yüzümde nurlu bir aydınlık doğurup doğurmadığına baktım. Değişiklik olarak, sol kaşının üstüne turşu sularının yadigârı besili bir sivilceyle, sevgilimden hatıra kalan iki sıra tırnak izi vardı. Nurlu ifade henüz gelmeye fırsat bulamamıştı.

Yeni karakterim içinde, eve yeni alınıp da konulacak uygun bir köşe bulunamıyan eşyalara benziyordum.

Kendikendime:

— Artık namuslusun, elâlemin dişlerine bakmak yok. Ahlâksızlık dolu hikâyeler yerine dini makaleler kaleme alacaksın. Saadeti de başkalarının yatak odalarında değil kendi evinde arayacaksın, diye verilen nasihatlere göre telkinler yapıyordum.

Maksadım, şu saadeti evde aramaktı.

Mademki öyle yap demişlerdi, elbette bir bildikleri vardı. Üstelik, doğramanın pahalılığı, kocalar vakitsiz geldikleri zaman, içine rahatça sığınılacak elbise dolaplarını hayli azaltmıştı. Bilhassa uzun boylu erkekler için aşk maceralarında hatırı sayılır bir dolap buhranı vardı.

Evet, en iyisi saadeti kendi hudutlarım arasında aramaktı.

Yeni kararımı tatbik etmek için lâzım gelen bütün hazırlıklarım tamamdı. Bunca yıllık aile hayatımda, saadete rastlayamadığıma göre o her halde ne yatak, ne oturma odasında, ne de sofada olmasa gerekti. Mutfakta da değildi... Yoksa muhakkak rastlardım. Buralarda olmayınca ya bodrumda, ya da kullanılmayan, suyu çekilmiş kuyudaydı.

Buralara rahatça inmemi temin etmek maksadiyle lüzumu kadar halat, balta, gaz maskesi, sıhhiye çantası, farelerle mücadeleye yarayacak irice bir piştov, piştovun ateş almaması halinde kullanabileceğim bir kılıç aldım. Kültürümü Amerikan filimlerine borçlu olduğumdan araştırma ekiplerinin yanlarında eksik etmedikleri viski, gramofon, dürbün, konserve gibi gerekli bazı malzemeyi yüklenmekte de kusur etmedim.

Bütün hazırlıklar tamam olduğu zaman, ilk aksilik başgösterdi. Evde aksiliğin lûgat mânası karım demekti. Karım karşıma dikilerek:

— Gene ne var, diye sordu.

— Hiç, dedim.

— Bu kıyafet ne.

— Hiiiç...

Bu çok «i» li hiç, karımı büsbütün şüphelendirdi. Hele yanımdaki halatları görünce.

— Yoksa kendini mi asacaksın dedi. Yazlık mantomu diktirmeden böyle bir halt karıştırmana katiyen müsaade etmem.

— Kendimi asmam için kilometrelerle halata lüzum yok, cevabını verdim.

— Peki bu tabanca, ya şu kılıç... Ay o da ne... Benim çeyiz sandığım...

— Merak etme içinde çeyizlerin değil viski var.

— Viski mi.

— Seyahatte lâzım olur.

Sonra oturup uzun uzadıya açıkladım.

— Yâni senin anlayacağın, bütün bu patırtı saadeti yuvamda aramak için, dedim.

Karım, Allah uzun ömürler versin, lüzumundan fazla anlayışa sahip bir kadındı. Annemin «Selvi gibi evlâdım, şu boya bosa, şu endama maşallah», diye tahtalara vurarak nazarlardan esirgediği sevgili vücudümü:

— Allah boyunu bosunu devirsin, diye lânetledi. Gözünü toprak doyursun. Şu kadınlardan bıkmadın mı hâlâ. Muallâ olacak şırfıntı bitti şimdi de Saadeti mi çıktı.

Aradığım saadetin, eti budu, sıkıştırılacak kalçaları olmayan alelâde, küçük harflerle yazılan bir saadet olduğunu bir türlü izah edemedim.

Anlaşılan ahlâk devleti bana sınırlarını kapamıştı. Başa çıkamayınca:

— Peki karıcığım, dedim, sen haklısın. Alfabelerdeki aile babalarının pembe yüzlerine özenen ben, hizmetçinin çıplak vücuduyla başlıyan hikâyeyi bırakıp da böyle tatsız tuzsuz şeyler yazdığıma üzülerek temiz bir kâğıt çektim ve:

«Saadet, çıplak vücudünü, karşı evdeki öğrencilere seyrettirmekten hoşlanan güzel bir kadındı», diye yeni baştan başladım.

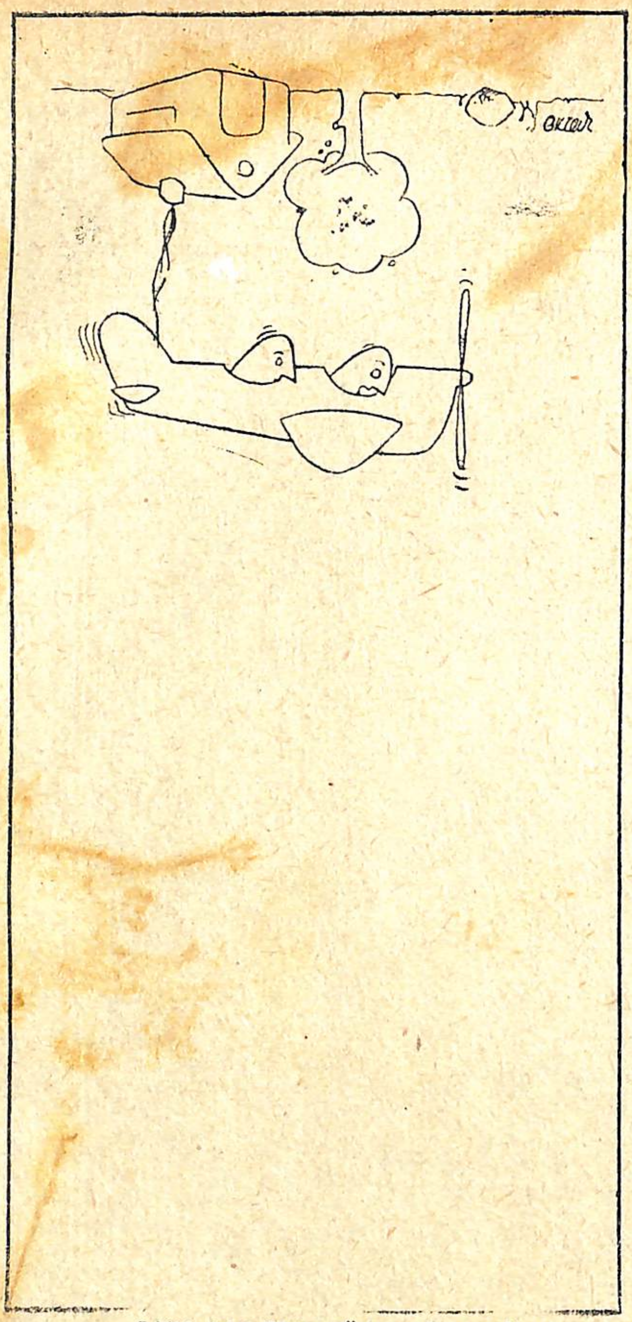

— BANA BAK EPEY YÜKSELDİK GALİBA!..

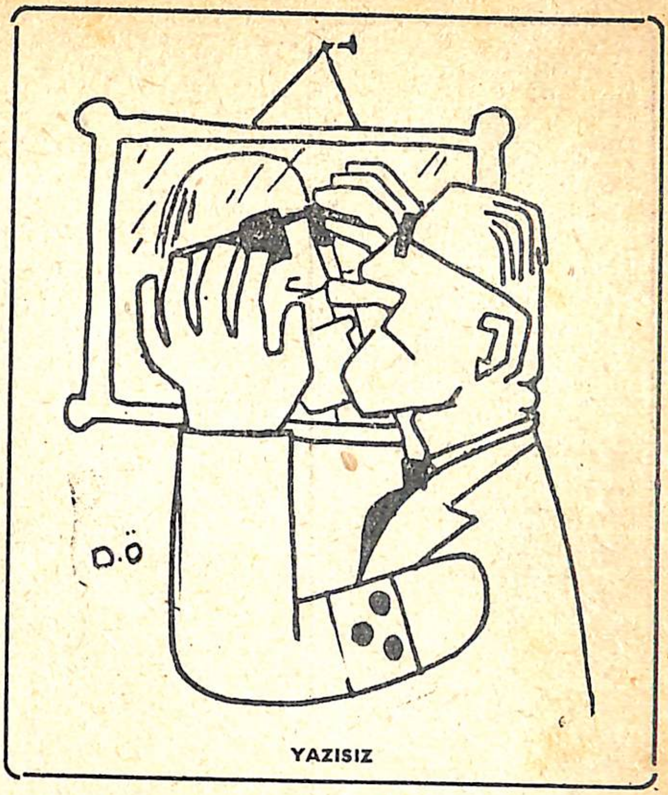

YAZISIZ

MAZERET

(Meşhur bir iş adamını telefonla ararlarken işitilen basmakalıp sözlerden...)

ÖĞLEDEN ÖNCE

9,30 — Henüz gelmedi.
10,00 — Şimdi gelecek.
10,30 — Biraz gecikeceğini bildirdi.
11,00 — İçeri girerken tekrar dışarı çıktı.
11,30 — Yemeğe gitti.

ÖĞLEDEN SONRA

14,30 — Bir kaç dakika sonra gelecek.
15,00 — Henüz gelmedi. Not alabilir miyim?
15,30 — Şirkette ama nerede olduğunu bilmiyorum. Şapkası burada duruyor.
16,00 — Evet, buradaydı, ama tekrar dışarı çıktı.
16,30 — Dönüp dönmiyeceğini bilmiyorum.
17,00 — Hayır, yoklar efendim. Evine gitti.

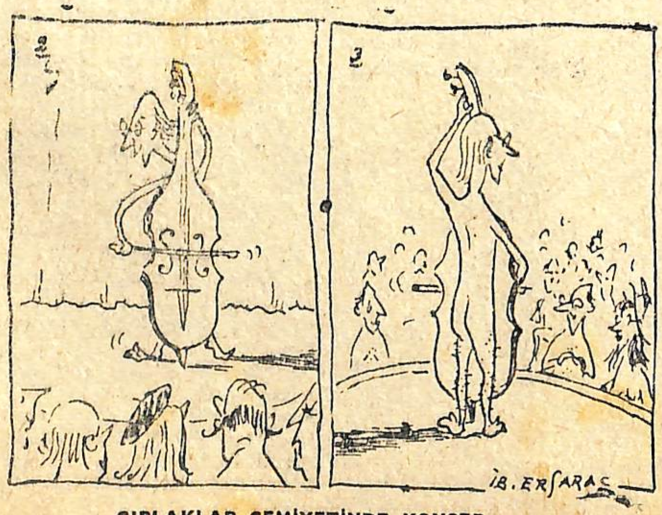

ÇIPLAKLAR CEMİYETİNDE KONSER

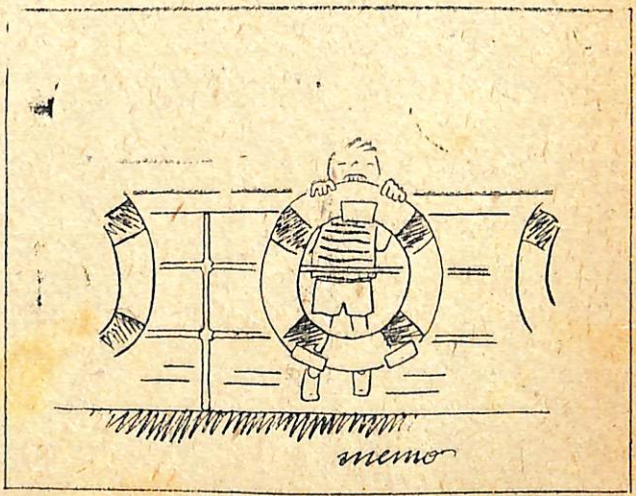

SİMİT

Biz, siz, onlar.
Şahıs

Alçakta yatma sel alır. Yüksekte yatma yel alır.
Peki nerde yatayım?

Lütfen soyunur musunuz.
Doktor

Beni işitiyor musunuz?
Suflör

Dedenin babana söylediğini baban sana söyler.
Tevarüs

Neden kalbim seni sevdi
Ne bileyim

Beni beş dakikadan fazla meşgul etmeyiniz.
Telefon

Mektup yazmıya niyetli olan dolma kalemini yanında taşır.
Mürekkep

İndim kuyu dibine
Su bitmiş

Ya ya ya şa şa şa.
Kim

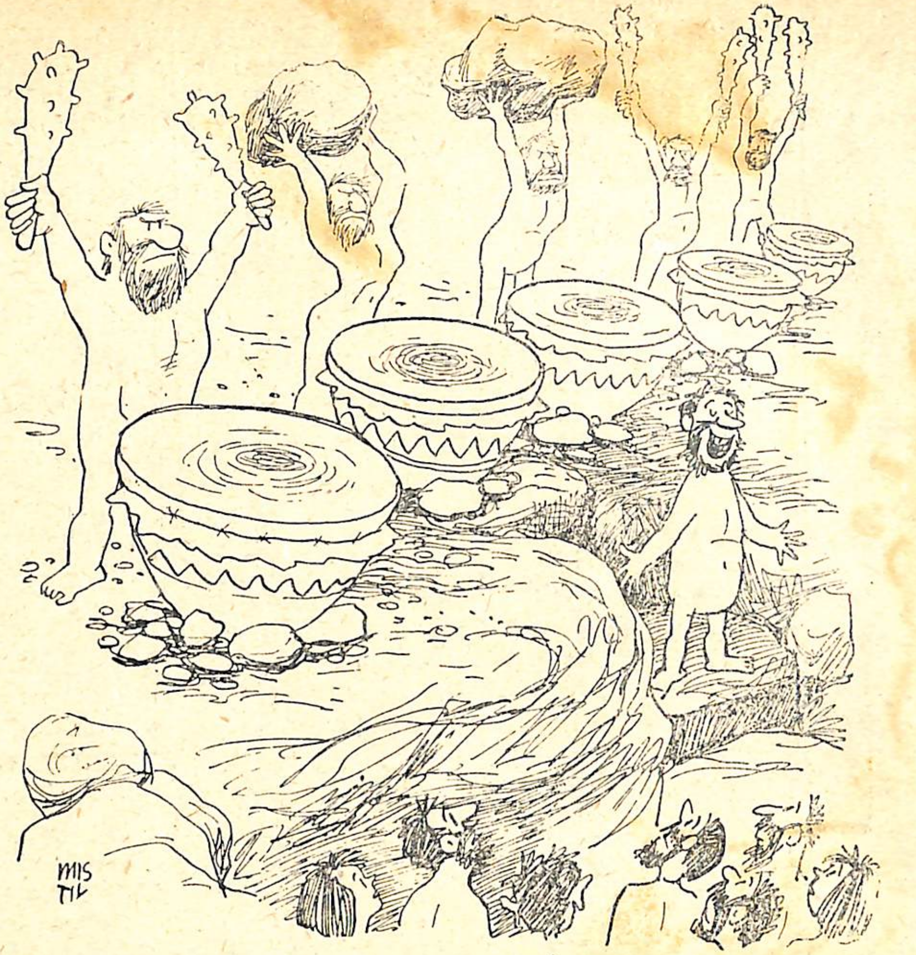

SAYIN DİNLEYİCİLER ŞİMDİ SİZLERE KUŞ SESLERİ İSİMLİ PARÇAYI ÇALIYORUZ.

HIRSIZLAMA

DEVŞİREN SELÇUK KAŞKAN

Şu, hepinizin tanıdığı, tâbir câizse Radyo gülü, Orhan Boran, diline peleseng ettiği: Show-Business (temâşa mesleği, diye tercüme edebiliriz) hayatına, Şehir tiyatrosuna intisap ederek başlamıştı. İlk rol aldığı piyesi oynadıkları bir gecenin ertesi günü mektep arkadaşlarından birisine rast geldi. Arkadaşı heyecanla:

— Bravo Orhan, dedi, dün akşam tiyatrodaydım, bayıldım, bayıldım!..

Orhan sevindi, düşünceli yüzü güldü ve:

— Sâhi mi söylüyorsun Allasen, diye merakla sordu, sâhi beğendin mi?

— Ne demezsin birader? Alkıştan avucum patladı.

Orhan Boran'ın gülen yüzü yeniden karardı:

— Yaaa! O sendin demeeek!.

⁂

Allah selâmet versin, bizim Orhan Boranı siz, Radyofonik piyeslerin sabık teknik asistanı, bir de Onbeş günde bir programlarında, şişmanlar hakkında hikâyeler anlatan sempatik bir zat olarak tanırsınız. Halbki, her meşhurun olduğu gibi onun da bilinmeyen tarafları vardır. Bu, bilinmeyen taraflarından birisi, gene onun dilinin pelesengi Show business işinin esaslarından biri olan, piyes muharrirliği merakıdır. İşte bizim pek sevimli Orhan'cığımız, özene bezene yazdığı ve (bir müddet evvel) okuması için Ertuğrul Muhsin Beye bıraktığı bir piyesi hakkındaki fikrini almak üzere, üstadın (o tarihte) Küçük Yalı'daki sahilhânesinin bahçesinde, yüreği heyecanlar içersinde, cevap bekliyordu. Ertuğrul Muhsin Bey, şezlonguna yerleşip ayak ayak üstüne attıktan sonra:

— Piyesiniz fena değil yavrum, diye söze başladı, yalnız, son perdede kaatil, kendisini zehirleyeceği yerde tabanca ile öldürseydi daha iyi olurdu.

Orhan Boran, umumî neticeden memnun, fakat, piyesinin sonuna müdahale edilmesinden hafifçe canı sıkkın, sordu:

— Niçin efendim?

— Bunu bu suretle değiştirmenizi, tamamiyle teknik sebepler saikiyle rica edeceğim.

Orhan Boran memnundu. Demek piyesi kabul ediliyor, oynanacak, yalnız tiyatro müdürü ve rejisör, ufak bir tâdilât istiyordu. Lâkin Orhan san'atkâr çocuktur, sebebini sorup anlamadan, piyesini değiştiremez. Sordu:

— Neden zehir yerine tabanca ile öldürmemi tercih ediyorsunuz efendim?

— Bu suretle, hiç olmazsa, uykuda olan seyircilerden bir kısmını uyandırmış oluruz.

— !!.......................

⁂

Çok da tatlı, esprili oğlandır şu Orhan Boran. Cüzdanını kaybettiği bir gün, gazeteye verdiği şu ilâna bakın Allahaşkına:

İçinde, bâzı fotoğraflar ve evrakla beraber, 180 lira para bulunan, kahverengi cüzdanımı kaybettim. Fotoğraflarla evrakı bulana bağışlıyorum. Yalnız benim için çok büyük mânevi kıymeti olan 180 lirayı adresime göndermesini bilhassa rica ederim.

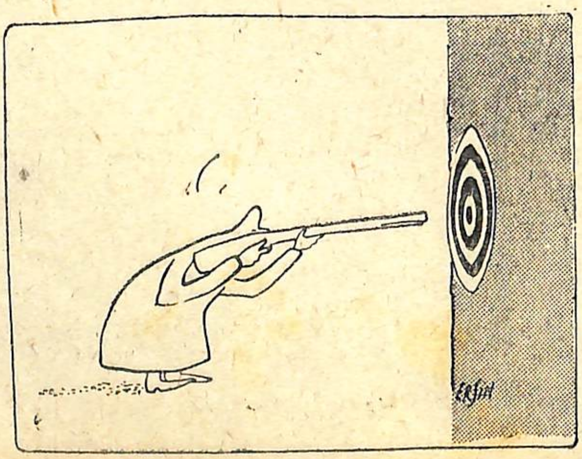

YAZISIZ

MÜFETTİŞ

TURHAN SELÇUK
BÜLENT ORAN

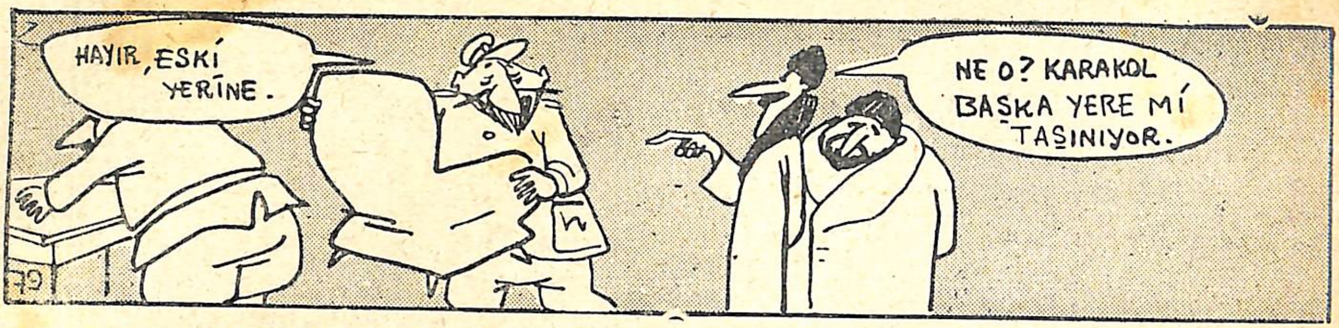

79 — Müfettiş, ikinci olarak karakola damladı. Komiser, geceki yanlışlığın istikbalinde ne gibi bir rol oynayacağını, Valinin karısını kucağında taşımakla sürgünü hakkedip hakketmediğini düşünüyordu. Polisler ise, evlerinde kullanmayı daha uygun buldukları karakola âit bazı eşyaları muvakkaten geri getirmişler, yerleştirmeğe çalışıyorlardı.

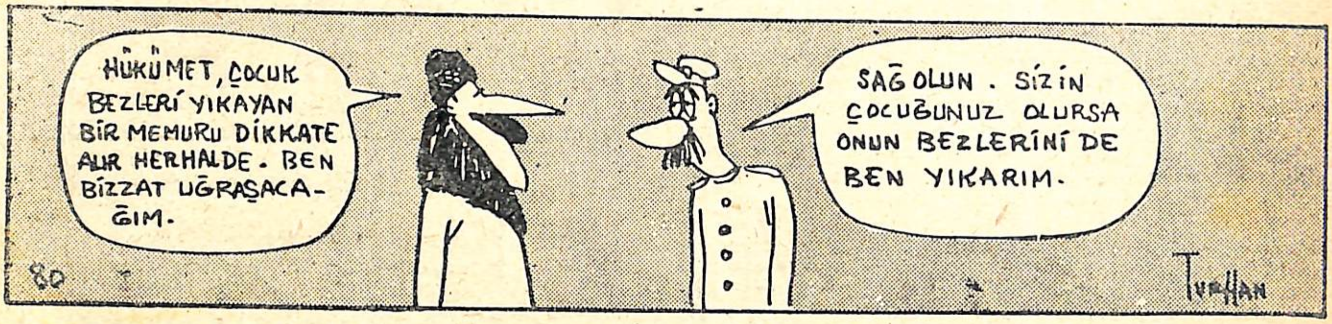

80 — Klestakov, polislerden en şapşalını seçerek sorguya başladı: «Sizin vazifeniz nedir?» İçki içmediği zamanlar aklı pek yerinde olmayan polis: «Biz çok çalışırız efendim,» dedi, «Hele ben... Vali beyin halılarını ben silkerim. Eşkiyalardan maaşları toplayan gene benim. Bu tehlikeli bir iştir. Cinayet minayet oldu mu, uydurma zabıt düzmekte üzerime adam yoktur. Komiserin çocuğunun bezlerini yıkamak da benim vazifem. Bütün bunlara karşılık maaşıma hâlâ zam yapılmadı. Himmet buyursanız da...»

81 — Teftiş muvaffakiyetle devam ederken, komiserin metresi Dunyaşka, olaylardan habersiz olarak karakola geldi. Klestakovu alelâde bir hırsız yahut serseri sanarak «Bana bak, it kopukla uğraşmayı bırak da biraz benimle gel. Komşudaki şıllık işi azıttı. Bir iki el silâh atıp sustur şunu da komiserin sevgilisi olmanın faydasını görelim.»

82 — Dunyaşka, ağzının yırtılması lâfı üzerine «Bana bak pinti herif, ağzından çıkanı kulağın duymuyor galiba. Kafamı kızdırırsan, şimdi karakolu tepenize yıkarım» tehdidinde bulundu. Bunun üzerine, Klestakov, «Buranın teftişine başka zaman devam ederim. Yıkılan bir karakolun enkazı altında gebermek istemem diyerek dışarı çıktı.

YEDEK PARÇA

MUTEMET

Mutemet geldiii... Mutemet Mu...te...meeet..

Fakülte kantini bir anda karıştı, koşuşmalar oldu koş.. tut... Sıra derken, kendimi kalabalığın arasında bursların dağıtıldığı mahzen de buldum. Önümde müthiş bir kuyruk (!) Vardı. saate baktım. Sonra Önümde biriken başların üzerinden mutemedi görmeğe çalıştım. Göremedim.

Bu ay sıkı olacağım sıkı. Ahmet efendiye borcumu vermeyeceğim. Koca Ankarada lokanta mı bitti. Bir başkasında yerim be... İğne de vurulmayacağım. Kırmızı haptan da almayacağım... Sonra bu ay çamaşır yıkatmak ta yok.. Lüks yok artık beyim, yoook. On beş günde çamaşır mı kirlenirmiş. Tekrar tekrar giyerim kıyamet mi kopar?.. Her neyse ne, ama, şu zıkkım rota,yı alacağım bu ay. Varsın 40 sayfa 5 lira olsun alacağım Okumayacağım ama alacağım gene. Hesap, hesap derken hesap uzmanı olduk zati bize kâfi bu kadarı da. Bi hesap et.. Mezun olunca 167 al. At ayda 42 sini bi yana. Dört senede 2000 liralık adamsın be. dört sene iktidarda kalmaktan iyi.....

— Burs karnesini verir misiniz?...

— Be.. be.. be ben mi?.. Bende mi sıra?... buyurun...

— Hikmet bey şurayı imzalayın lütfen...

Elli elli yüz. İşte yüz on. yüz yirmi, yüz yirmi iki buçuk, yüz yirmi üç buçuk... Yüz yirmi dört buçuk.

Yüz yirmi dört buçuk...

Çoluk çocuk sahibi müstahdemler yüz lira ile geçiniyorlar bu memlekette... Ne kalkınma beyim. kazıklar üzerinde yükseliyoruz.

Yakamı düzelttim. Kıravatımı sıktım. Doğru berbere bu gün traş olmak gerek...

— Bu gün... Bu mutlu gün... Efendiler birden kendime geldim. Bir kaç kişi durmuş bana bakıyordu. yürüdüm pür azamet berberin koltuğuna kuruldum.

— Saç sakal kulak, Ne bulursan kes abi!..

Kendi kendime, keyifle bir şiir mırıldanıyorum.

Saçımı Aylık,
Sakalımı haftalık
Takvim olarak kullanıyorum.

Ve.»

Evet, bu ay sıkı olacağım. Öyle har vurup harman savurmak yok... Yok beyim yok. Sıkı olacağım bu ay... Zaten bu ayda geçse ne kaldı ki yahu. Marttan sonra Nisan... Nisan... Nisan yaz demek... Çorap istemez, kravat, ceket derdi yok banyo derdi yok... İşte dere be! burnumuzun dibinde..

Berberden geniş adımlarla çıktım. Artık bir hafta aynaya bakabilirim... Yurt ücretini yatırdım. 2,5 lu 5 li borçları dağıttım. Sonra Ahmet efendiye görünmemeye çalışarak, Hasanın lokantasına dayandım...

— Ne yersin abi?.. Yogurtlu, Orman kebap tas kebap, Salçalı köfte, kuzu kızartma, bamya, Kuru fasulya, Etli barbunya...

Ben iki elimle midemi sıvazlarken, ocağın önünde garsonun tiz sesi kulağımı tırmaladı.

— Veeer biii kuruuuuuuu.

Tosyalı Hikmet

KOYU MUHALİF

Şimdiye kadar kendi halinde yaşayan uslu başlı komşumuz, bir haftadır bize uyku uyutmaz oldu. Bütün gece nutuk dinlemekten, insanın gözüne uyku mu girer?!

Bunu yapan bir politikacı değil, uslu başlı tanıdığımız komşunun kızı Sevimdir. Geçen gün merak edip ziyaretine gittiğimizde, Annesi hüngür hüngür ağlarken Sevim bir masanın üstüne çıkmış, olanca sesi ile, en sert muhalife taş çıkartacak şekilde iktidarı tenkide başladı.

Sevimi susturabilmek için yarım saat uğraştık, nihayet oyunuzu «C.H.P. ye verin» diyerek sustu. Biz de «olur!» dedik.

Ne olmuştu bu kızcağıza? Annesine sorduk «şimdiye kadar partiler ile hiç alâkası yoktu, birdenbire başladı bu hastalık» dedi.

Bütün komşular toplanıp sebebini aramaya başladık. Sevimin okuduğu romanları karıştırdık, politikaya ait hiç bir şeye rastlamadık. Fakat, sandığını açtığımız zaman gördüğümüz Kasım Gülek'e evlenme teklif eden mektup müsveddeleri her şeyi aydınlatıverdi.

Zonguldak Oz K.

YAZISIZ

EVELEME DEVELEME

Haberiniz var mı, bir Şehir Gazetesi çıkıyor.

Birinci sayfada büyük başlıklı bir haber. İl Başkanı Orhan Köprülü çekilmiş! İnsan «Köprülü» lâfını duyunca büsbütün keyifleniyor.

İç sayfaları çeviriyoruz, bir çocuk köşesi... Aşağıda bir tekerleme:

Eveleme develeme
Devekuşu kovalama.
Diye başlıyor.
Al çık, balçık
Ara yerden sen çık!

Diye bitiyor. İlk sayfadaki teker meker gitmenin en güzel açıklaması bu tekerleme değil mi?

Süleymaniye N. ÖNCÜ

İKİ SORU

1 — Bu sene Spor ve Gençlik Bayramına yalnız kızlarımız mı girecek?

2 — Bu sene jimnastik bayramında yalnız bacak hareketleri mi yapılacak?

Gazetelerde çıkan jimnastik provası resimlerinden sonra bu sorular geldi aklımıza. Bilen varsa cevap versin!

Kadıköy G. ERSÖZ

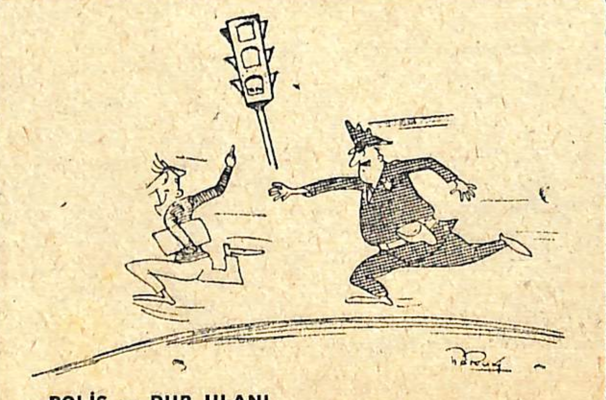

POLİS — DUR ULAN!..
HIRSIZ — DURMAM ABİ, YEŞİL YANDI!..

MİZAHİ ROMAN : NO. 18

1.

— Sonra geç kalırım, cevabını verdi.

— Sıhhatin geç kalınacak kadar bozuk görünmüyor. Eğer çocuk falan düşürtmek için geldinse, ben bu mesleğe atıldığımdan beri o işten vazgeçtim.

— Hayır... Zâten çocuk düşürmek insanlara mahsustur. Biz hayvanlar o kadar kalbsiz değiliz.

— Öyleyse derdin ne?

— Kocam!

— Kocanı ne yapmamı istiyorsun?

— Hiç...

Bu hiçten sonra utanarak başını önüne eğdi, boynu biraz daha büküldü.

— Nasıl hiç, dedim.

— Söylemeğe dilim varmıyor efendim.

Bu sersem kadına, bizim gibi siyasî hayvanları boş yere işgal etmesinin demokrasi hesabına büyük zararlar doğurabileceğini anlatmak istedimse de, o:

— Ama efendim, ben kocama âşığım, onsuz yapamam, elimden giderse kendimi öldürürüm, dedi.

— Yahu hepimiz gemideyiz, kocan nereye gidebilir ki?

— Âşık oldu efendim.

— Kızım, her koca âşık olur. Bu değişmez bir kaidedir. Eğer bir kadın kocasını hakikaten seviyorsa onu

2.

duymamazlığa gelir. Az seviyorsa, duyar. Hiç sevmiyorsa kendi de aynı şekilde hareket eder. Siz de bu üç yoldan birini seçin.

Tilki:

— En iyisi, rakibinizle uğraşmanızdır. Mücadele eden kazanır, dedi. Hem unutmayınız ki güzel bir kuğusunuz.

Kuğu:

— İyi ama efendim, cevabını verdi, rakibim çok kuvvetli. Üstelik de insan.

— İnsan mı?

— Evet, Nuhun küçük kızıyla sevişiyor. Dün akşam takip ettim ve beni aldattığını gözlerimle gördüm.

— Nasıl aldatabilir?

— İlk söyledikleri zaman ben de inanmamıştım ama gözlerimle gördükten sonra inanmak zorunda kaldım.

Bu haber bir bomba tesiri yapmıştı. Çabucak da bütün gemiye yayılıverdi.

Kuğu, her haliyle temiz bir aile kadınına benziyordu. Temiz aile kadınlarının kocaları ise her ne hikmetse çoğu zaman it olurlardı.' Şimdi de beylik bir aile geçimsizliği karşısında kaldığımızı sanarak:

— Yahu, hem söylemek için geliyorsun hem de söylemeğe dilin varmıyor, bu ne biçim iş, dedim?

— Utanıyorum.

Bir kadının kocasından utanması için onu mutlaka başka biriyle aldatması lâzımdır.

— Hem, diye mırıldandım, demek kocanın bir dalgası var.

— Ne dalgası?

— Dalga işte canım... Yâni başka bir kadın.

— Evet, dedi... Başka bir kadın var... Ama ben kocamı çok seviyorum. Onsuz yaşıyamam.

Aile kadınlarının en kötü tarafları da buydu işte.. İyiydiler, hoştular ama araya başka bir dişi girdi mi

3.

sanki kocaları yenip bitirilecekmiş gibi bir telâşa kapılıp ortalığı gürültüye boğuyorlardı.

— Erkek bu hanım, dedim, yapar yapar. Göz yummak lâzım.

— Yumamıyorum.

— Yumuver canım.. Her koca döner dolaşır gene hesaplı ve en ucuza gelen kadın karısıdır erkeğin... Hiç merak etme, bu bir hesap meselesidir ve sonu hiç değişmez.

— Ama ben korkuyorum. Kıskanıyorum. Kıskanıyorum da.

— Kıskanıyorsan, rakiben kocana nasıl davranıyor, onu nasıl elde ediyorsa sen de aynı şekilde hareket et..

— Ben edemem.

— Gördün mü ya kabahat sende... Siz namuslu kadınların en büyük noksanınız kalıp gibi olmanızdır. Halbuki aşk hayatında kadınların biraz oynak olmaları, cilve yapmaları lâzım.

— Ama ben onun gibi cilve yapmasını beceremem ki...

— Neden beceremezsin.

— Çünkü ben zavallı bir kuğuyum. Kocamın sevgilisi ise bir insan. İnsanlar erkekleri aldatmak bakımından kuğulardan daha akıllılar.

— İnsan mı, diye sordum?

— Evet, dedi. Kocam Nuhun küçük kızıyla sevişiyor.

Demekki iş zannetiğim gibi kolay halledilecek bir çapkınlık meselesi değildi.

— Nasıl başladı bu aşk dedim.

Bilmiyordu nasıl başladığını. Zaten aşkın, mide bo-

4.

zulmasının ve bunaklığın ne zaman başladığı kolay anlaşılmazdı.

— Kocam beni ihmal ediyordu, diye aldatılmış tazelerin hüzünlü sesleri ve gözyaşlarıyla derdini anlatmağa başladı. Uzun zamandan beri şüpheleniyordum kendinden. Arkadaşlar, «onu takip et» dediler. Ben de ettim ve onu Nuhun kızıyla gayet kötü bir durumda yakaladık.

Bütün utangaçlığıma rağmen de bu kötü durumu en ince noktasına kadar anlatmakta kusur etmedi. Sonra da:

— Babasına şikâye edeceğim, dedi.

Tilki:

— Bu ip alelâde zamparalıktan çıkıp politik bir mesele halini almağa başladı, diye katıldı. Kızı babasınaa şikâyet etmekten vazgeç.

— Vazgeçeyim ama ya kocam elden giderse.

— Korkma gitmez. Ben bizzat meşgul olurum.

Sonra bana dönüp:

— Hayli karışık bir iş, dedi... Bir insanın bir kuğuya yüz vermesini aklım almıyor doğrusu.

Başbakanı.

— Bunlar olağan işlerdendir, diye aydınlatmağa çalıştım. Gençliğimde bir kadıncağız da bana musallat olmuş, beni elde etmek için bir hayli ot yedirmişti. Kendimi zor kurtardımdı.

Ne olursa olsun muhakkak olan bir şey varsa o da hayvanlarla insanların arasının bir türlü barışmdığıydı. Bşbakan:

— Meseleyi örtbaş etmemiz lâzım, dedi. Çünkü kızın babası ne de olsa kaptanımız. Canımız onun elinde.

(Devamı var)

SİYASİ ROMAN : NO. 18

1.

Aynı anda hâdise koridorlarda da duyuldu. Bazıları kulaklarına inanamadılar. Daha fazla şeyler bilmek isteyen diğerleri, mânayı, jestleri ve bakışı izaha kalkıştılar. Fakat umumi kanaate göre bu olay lâkaydiyle karşılanamazdı ve Radikal guruptan Walmoz herkesin fikrini ifade etti:

— İnanın bana bu Maşu asların ası olacak...

Adı Walmoz olan Savoie temsilcisi, milletvekilleri arasında peygamber rolündeydi. Sekiz defa bakan olmuştu, fakat en karışık meselelerin bile altından kalkabilmek gibi muazzam bir kabiliyeti de vardı.

Akşamın saat altısına kadar uyuklardı. Bu saatte fok derisinden olması gereken midesine üçüncü aperitifi indirir ve ruhunu berrak, hassas, büyük deliliklere hazır hissederdi.

Bir gün özel bir vazifeyle Birleşik Devletlere gönderilmek istenmiş, fakat aşağılık şuruplarla, küçücük bardaklarda muşamba cilâsı tadında içkiler içilen bir memlekette kafasının işlemeyeceğini belirtmişti.

Bu akşam dört defa demlenmişti ve şu tarihî nokta tesbit edilmek gerekir ki dördüncüsü limonlu değil, nar şurupluydu. Yüzü sevinçten ışıldıyordu. Sesinin tonu yükselmiş, jestleri heyecanlı ve bakışları ikna ediciydi. Bir topluluğa hitab ediyordu:

— Bir as, bir poker ası... Merkezi sol grupa onu alamazsak beş para etmeyiz... Maamafih ben bu meseleyi halledeceğim...

2.

Maşu koridorda gözüktü. Cepleri millet meclisi başlıklı zarflar ve kâğıtlarla doluydu. Çıkışının nasıl olması gerektiği hakkında çok düşünmüştü. Kendinden emin, fakat gurursuz, garda yataklı biletinin cebinde olduğunu bilen bir efendi gibi yürüyordu.

Walmoz yaklaşarak:

— Maşu, dedi.

— Aziz meslekdaşım.

— Mükemmel, mükemmel, hepimize güzel bir ders verdiniz.

— Bunu kendime yakıştıramam...

— Biraz yürüyelim ister misiniz? Resmî gazete için steno ile zaptedilen ve maalesef o andaki tadını biraz kaybedecek olan şâhane müdahaleniz meclisin beslediği şu sülükler çetesine iyi bir ders oldu. «HA?!... HA?!...» dediniz. Bunu cesaretle söylediniz. Altı aydır böyle bir şey işitilmemişti... Meclis reisinin tüylerini ürperttiniz. Bizim merkezi sol grupumuza yazılmak istemez misiniz? Programımızı biliyorsunuz. «İhtilâlsiz ıslahat». Yüz kırk kişiyiz. İsimleri bilirsiniz, saymıyacağım. Aramızda samimî arkadaşlar ve iyi kalbler bulacaksınız. Dört gazete ile anlaşmamız var. Makaleler yazabilirsiniz. Başkan yardımcısı olan ben Walmoz tarafından takdim edilince çok samimî bir ilgiyle karşılanacağınıza emin olun.

— Zannederim ki, dedi, Maşu. Hiçbir grupa yazılmayacağım.

— Müstakil misiniz? Yalnız pek uzağa gidilmez.

— Fakat daha çabuk gidilir. Aslında uzağa gitmeyi de düşünüyorum. Yukarıda sol'da kat'î bir yerim bile yok.

— Ya?

— Evet, bâzı müzakerelerde sağ tarafı, bâzılarında da müfrit sol'u tutacağım. Dört sene değişmeyecek bir yerde oturmak bana mantıksız geliyor. İnsan rahatça hareket edebilmeli, gitmeli gelmeli, canı nereyi çekerse oturmalı, dolaşabilmeli. Evet dolaşabilmeli. Dünya dönüyor, şehirler batıyor, siyasiler sağa gidiyorlar. Kendimi bir koltuğa çiviliyemem. Seçmenlerim kendilerini savunmam için beni buraya yolladılar. 497 No. lu koltuğu doldurmam için değil... Biraz mantık ve biraz samimiyet bunu icabettirir.

3.

— Herhalde diye bağırdı Walmoz, mecliste köşe kapmaca oynanmasını istemezsiniz.

Bir müshil tavsiye eder gibi Maşu:

— Mecliste oyun oynanmasını istemiyorum, dedi. Şüphesiz ki hepsi hayâl olan yepyeni fikirlerle doluyum ve bir senedir burada olan sizlerden şu üstünlüğüm var ki, ben daha seçmenlerin nabzını dinleyeli ancak on beş gün oldu. Beni elde edemeyecekler... Maamafih aziz bakanım yaptığınız teklif beni minnettar etti gururlandırdı mahcup etti.

— Bu, tabiî bir şeydi dedi Walmoz. Sizi bir kuvvet olarak kabul ediyorum. Biz merkezi sol'lar yolları kapatmaz, bilâkis kabiliyetleri destekleriz.

Maşu, Walmoz'a, hıçkırığı geçsin diye zaman bırakmak için devam etti:

— Size karşı sempatim büyüktür.

— Vay canına, diye bağırdı Walmoz. Al benden de o kadar. Hafta içinde bir gün beraber yemek yiyelim. Tencere dolusu arteriosclerose imâl eden bir ahçım var. Karım da sizi tanımaktan memnun olacaktır. Müsaadenizle. De Chassat ile bir iki kelime konuşayım.

Zayıf bir balıkçıl kuşuna benzeyen De Chassat'ya doğru ilerledi ve büyük yuvarlak jestlerle konuşmaya koyuldu.

De Chassat'nın müfrit sağcı ve bir çok dini teşekküllerin başkanı, Walmozun da kahvaltılarında papaz yiyecek ve listede papaz yahnisi görünce lokantayı terkedecek kadar din düşmanı olmalarına rağmen bütün bunlar iki adamın birbirlerine dirsek atmalarına, kol kola yürümelerine birlikte gülmelerine, farklı tüyleri altında etlerinin tombul ve besili olduğunu bilen iki güvercin gibi dem çekmelerine mâni olmuyordu.

4.

Maşu'nun çevresinde bu grup aynalarda aksediyormuş gibi tekrarlanıyordu. Etrafta samimî bir arkadaşlık havası hüküm sürüyordu. Her yer tebessümler, komplimanlar ve projelerle doluydu. Milletvekilleri Bourbon sarayının güzel sıcaklığını terketmekten kızgın, esefle gidiyorlardı. Hademeler, küçük kâğıt parçacıklarını ve bir çeşit kapıcı odasına alınmış ziyaretçilerin kartlarını getirip duruyorlardı.

— Gittiğimi söyleyin — Şu kadına geleceğimi söyleyiverin — Yarın gelmesini söyleyin — Söyleyin.

Sözleri duyuluyordu.

Walmoz'un muvaffak olamadığını açıklaması üzerine, Maşu on dakika içinde diğer gruplara yazılması için tazyik edildi. Sırayla merkezi cumhuriyetçiler, demokratik demokratlar, müfrit liberal sollar, sosyalist hıristiyanlar, yeni birleşikler, ve hatta yalnız iki azalı yarı ölü müstebit monarşistler tarafından istenildi. Sonra da bozulmuş eski merhemlerin kâğıtlarındaki isimlere benzeyen bu isimler kâfi gelmiyormuş gibi müdafaa gruplarına girmesi için de rica edildi. Zira, operetlerdeki ordularda nasıl bir yığın mareşal, general ve sâdece üç asker olursa, mecliste de her şey, herkesin hiç olmazsa bir şey başkanı olmasını sağlıyacak şekilde düzenlenmişti ve böylece bir çok gruplar ortaya çıkmıştı.

CHARENTES değirmenlerinin menfaatlerini koruma grupu, Korsika şaraplarını koruma grupu, Arles sosislerini koruma grupu, Havre banliyölerinin manzaralarını himaye grupu, hasır şapka endüstrisini, fıtık bağlarının tekâmülünü, diş fırçalarının sterilizasyonunu ve Sudan'da turizmi teşvik grupları... Netice olarak ortada bir yığın lüzumsuz unvanlarla hüsnüniyet israfları vardı.

(Devamı var)

Adalet Bakanı sayın Hüseyin Avni Göktürk'le açık dertleşme

Sayın Bakan,

(dolmuş) bir mizah dergisidir; bir mizah dergisi için ilk ödev şüphesiz okuyucularına neş'eli yazılar, karikatürler hazırlamaktır. Şu halde sizinle yapacağımız, bu ciddî dertleşmeye, bir fıkra ile başlayalım.

Yeniçeri ağası ile Yahudi'nin hikâyesini bilir misiniz sayın Bakan? Zararı yok, tekrar edelim:

Efendim, yeniçeri ağasının da hazır bulunduğu bir toplantıda Yahudilerin Hazreti İsa'yı nasıl çarmıha gerdikleri konusu görüşülüyormuş. Ağa birden hırslanmış yerinden fırlıyarak şehirdeki yahudileri asıp kesmeğe başlamış. Ağanın bu ani kızgınlığını anlayamayıp sebebini soranların aldığı cevap şudur:

— Bunlar Hazreti İsa'yı çarmıha germişler.

Bu olayın üzerinden 2000 yıl geçtiğini ağaya anlatmaya çalışmışlar...

— Olsun, demiş, ben daha yeni duydum.

Bakın, bize bu eski hikâyeyi hatırlatan olay nedir? Şimdi de lütfen onu dinleyin.

(dolmuş) elinizdeki sayısiyle 18 inci nüshasını yayınlamış bulunuyor. Bundan önceki sayılarından birisindeki bir röportajla bir roman hakkındaki tahkikat ve 16 ncı sayısının toplattırılmış olması keyfiyeti bir yana bırakılacak olursa, diğer sayıların hepsi de en titiz bir incelemeye rağmen İst. Müddeiumumiliği tarafından ibra edilmiştir. Buna rağmen bu yazının yazıldığı gün İst. Müddeiumumiliği basın Bürosuna davet edilen karikatürist arkadaşımız Turhan ile yazı işleri Müdürümüze mecmuanın 10 uncu sayısının kapak resmi gösterilmiştir, (dikkat buyrulsun, bu sayı bundan iki ay önce neşredilmiş ve üzerinden 8 sayı geçmiştir.) Evet.. Bu sayının kapağında Rusya'nın dünyayı kucaklamak istiyen emperyalist siyasetinin hicvi Turhan tarafından yapılmış ve resimdeki Rus'un şapkasına da bu milletin bayrağındaki arması olan malûm orak-çekiç resmedilmişti. Şimdi müddeiumumiyi dinleyiniz:

— Niçin bu şapkanın üzerine orak çekiç arması yaptınız?

Bence verilecek en iyi cevap:

— Beyefendi orak-çekiç yapmayıp ta «dikkat bu adam komünisttir» mi yazacaktım olmalıydı., amma herhalde Turhan gerekli izahatı vermiştir.

Şimdi şu iki nokta üzerinde durmak icab edecek:

Birincisi: acaba İstanbul Basın Müddeiumumisi niçin yukarıdaki hikâyedeki gibi 2 ay sonra uyandı?

İkincisi bu armayı o şapkaya resmetmek hakikaten bir suçmudur?

Bu her iki sualin cevabı da gülünçtür sayın bakan. Bakın niçin...

(Devamı 27 inci sayfada)

İngilterenin meşhur mizah dergisi «Punch»un son nüshasında çıkan yukarıdaki karikatür İngiltere başbakanı Eden'i eşek kılığında gösteriyor. «Punch» Sovyet liderlerinin İngiltereyi son ziyaretleri dolayısiyle bu karikatürü neşretmiştir. Sovyetlerle - İngiltere yakınlaşmasının aleyhinde olan dergi İngiliz başbakanını Rus emellerine âlet olmakla itham etmektedir. İngiltere sadece demokrasinin ana - vatanı sayılmaz, demokratik mücadelenin en nezih en terbiyeli tarzda devam ettiği örnek memleket olarak kabul edilir. Siyasî demeçlerinde ağız dolusu küfür savuran politikacılarımız en hafif karikatürlere tahammül edemezken siyasî nezaketiyle tanınmış Eden'in yukarıdaki karikatürü tabii olarak karşılaması tezatların en büyüğü değil midir?

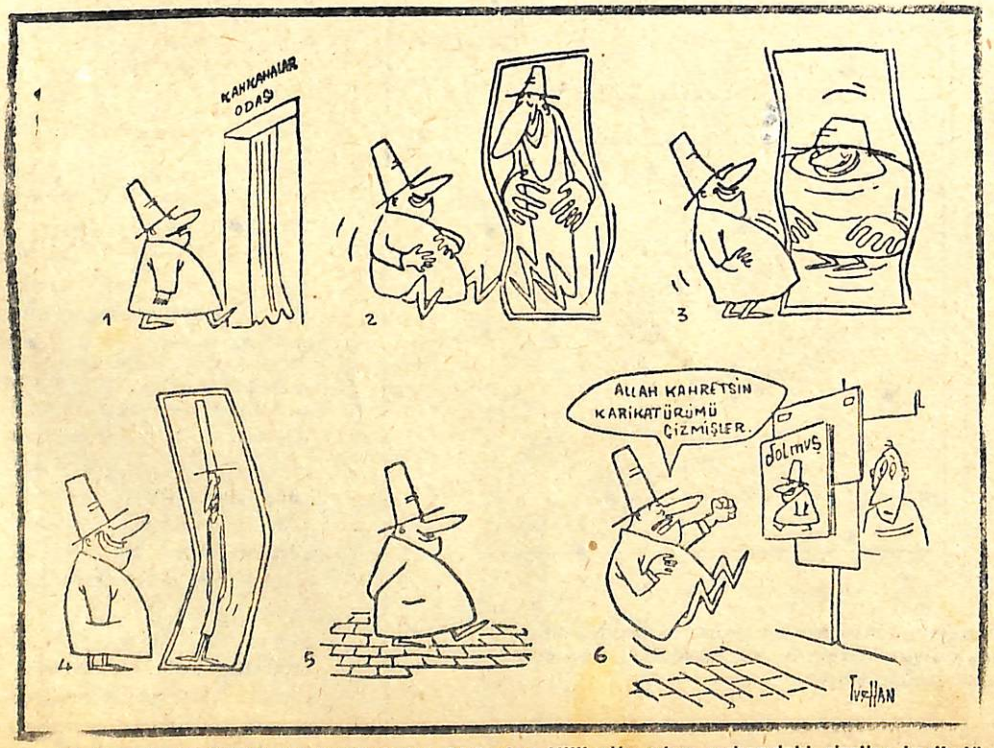

Türkiyenin en büyük iki gazetesinden biri olan Milliyette çıkan yukarıdaki çizgiler karikatüre hazımsızlığın örneklerinden birini vermektedir. Politikacının son aynada kendi kendine kızması hayli dikkate değer.

ADALET BAKANI SAYIN HÜSEYİN AVNİ GÖKTÜRKLE DERTLEŞME

(Baş taraftan devam)

Çünkü efendim, (dolmuş) un 16 ncı sayısında Turhan tarafından çizilen bir kapakta Seyhan barajı açılış israflarını tenkit ve hicveden bir karikatür çıkmıştı.. İşte buna içerliyenler o sayıdaki daha önce Türk basınında aynen neşredilip, hakkında adlî takibat yapılmıyan ve yapılıp ta müstehcen olmadığı mahkeme hükmiyle sabit olan üç fotoğrafın tekrar neşrini müstehcen görerek toplattırma ve zabıt kararı almışlardır. Böylece (dolmuş)a karşı bir mücadele ve sindirme hamlesine girişilmiştir. İşte bu sistemli sindirme hareketi eski sayıların yeniden gözden geçirilmesi suretiyle devam etmiş, nihayet bula bula o komünizm aleyhinde çizilmiş karikatür bulunmuştur. Maksat malûm: Her ne suretle olursa olsun (dolmuş) da birşeyler bulup, sahiplerini ve yazarlarını sindirmek, böylece dergideki hoşa gitmiyen bazı çizgilere ve yazılara engel olmak.

VAZİFE YAPAN 5 GAZETECİ ÇANKAYA KARAKOLUNDA SAATLERCE ALIKONULDU

30 nisan pazartesi 1956 tarihli Hürriyet gazetesinde «vazife yapan beş gazeteci Çankaya karakolunda saatlerce alıkonuldu» başlıklı bir yazı okuduk. Hürriyet, Dünya, Tercüman, Hâdise gazeteleri Ankara muhabirleri vazifelerini yaparken Birinci Şube Müdürü tarafından karakola götürülerek türlü hakaretlere maruz bırakılmışlar, hâdise memleket basınında infial uyandırmıştır. Hürriyet gazetesinden bu haberin pek dikkati çeken bir kısmını alıyoruz.

TUHAF BİR TEKLİF

Şube Müdürü, Şadan Kansoy gazeteciler hakkında «Sovyet Elçiliği bahçesine film ve vesikalar atarken yakalanmak» suçundan zabıt tutulmasını 489 yaka numaralı polise emretmiş, muhabirimizin Çankaya köşkü ile Rus Sefareti arasının en az 2 kilometre olduğunu hatırlatması üzerine bundan vazgeçmiştir.

BIR AYI BIR KADINI KAÇIRDI (GAZETELER)

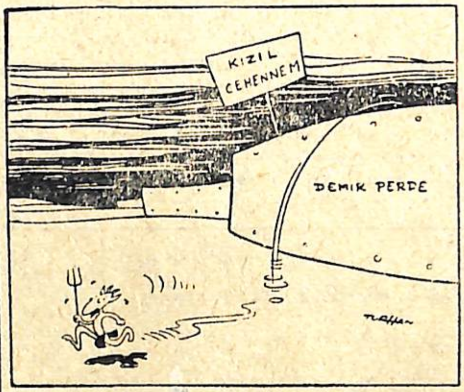

YAZISIZ

YAZISIZ

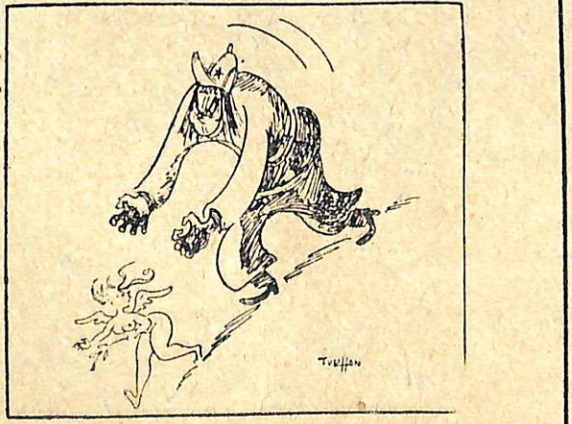

"RUSYANIN BARIŞ TAARRUZU" !

Turhan Selçuk'un komünizmi hicveden yukarıdaki karikatürleri bir çokları arasından şöylece seçili vermiştir. Bu sanatkâr hakkında komünistlik şüphesi varit olabilir mi?

Bir hukuk profesörüsünüz. İlminize itimadımız tamdır. Bu sayfada gördüğünüz daha önce çeşitli gazete ve dergilerde çıkmış binlerce örnekten bir kaçında da rastlıyacağınız gibi milletler, karikatürlerde milli armalariyle gösterilirler. Amerikalılar yıldızlı şapkaları, Almanlar gamalı haçı, İranlılar Arslanı, Türkler ayyıldızı ve nihayet Ruslar da orak ve çekiciyle temsil olunurlar. Şimdiye kadar dünya ve memleket basınında bu şekilde milyonlarca karikatür çıkmış, fakat bunlardan hiç biri hakkında, hiç bir savcılık soruşturma açmış değildir.

Bu derece suç olmaktan uzak bir fiilde suç unsuru görerek, bunu yapanı savcılığa çağırtmak, sual sormak, onu manevi tehdit altına sokmak... Herhalde pek hafif bir hareket olmalıdır.

Müddeiumumilik bir vatandaşı bugünün en ağır ve kirli şüphesi altında bulundurmayı düşünürken, o vatandaşın hayatını, sürüp gelen meslekî çalışmasını, daha önceki eserlerini biraz değil tamamen bilmek zorundadır.

Turhan'ın bu sahifedeki birkaç emsal karikatürü kendisinin daha önce komünizme karşı ne amansız saldırışlarda bulunduğunu isbata fazlasiyle yeter de artar bile... Bu karikatürleri yapan bir insanda, o devlete ve rejime karşı sempati olduğunu iddia etmek ise gülünç olmaktan da uzak bir garabettir, halbuki müddeiumumilik makamının herşeyden önce vatandaşların haysiyetlerini titiz olarak düşünmeleri lâzım değil midir?

Dizildiği ve basıldığı yer: Şehir Matbaası: Yazı İşleri Müdürü Turhan Selçuk

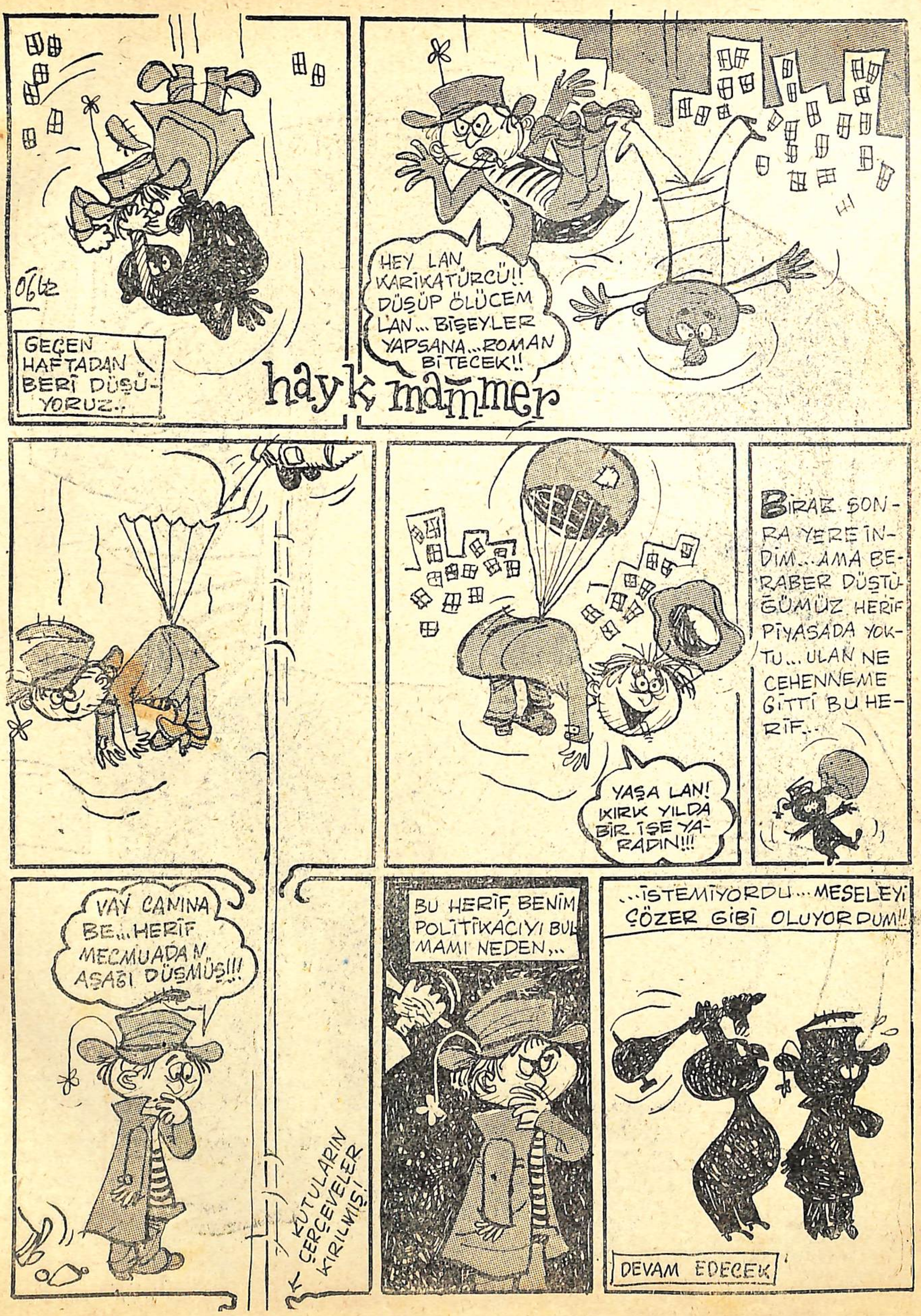
GEÇEN HAFTADAN BERİ DÜŞÜYORUZ..
HEY LAN KARİKATÜRCÜ!! DÜŞÜP ÖLÜCEM LAN... BİŞEYLER YAPSANA...ROMAN BİTECEK!!
hayk mammer
YAŞA LAN! KIRK YILDA BİR İŞE YARADIN!!!
BİRAZ SONRA YERE İNDİM...AMA BERABER DÜŞTÜĞÜMÜZ HERİF PİYASADA YOKTU... ULAN NE CEHENNEME GİTTİ BU HERİF..
VAY CANINA BE...HERİF MECMUADAN AŞAĞI DÜŞMÜŞ!!!
KUTULARIN ÇERÇEVELER KIRILMIŞ!
BU HERİF, BENİM POLİTİKACIYI BULMAMI NEDEN,..
...İSTEMİYORDU... MESELEYİ ÇÖZER GİBİ OLUYORDUM!!
DEVAM EDECEK

75 KURUŞ

dolmuş

YAZISIZ